

MONITORING EU europoslance Hynka Fajmona

PROSINEC 2010

ONDŘEJ KRUTÍLEK, PETRA KUCHYŇKOVÁ, IVETA FRÍZLOVÁ

CENTRUM PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY

BRNO, PROSINEC 2010

NOVÉ PUBLIKACE CDK

MILOŠ HAVELKA

Ideje – dějiny – společnost Studie k historické sociologii vědění

Publikace představuje zásadní a originální příspěvek v oboru historické sociologie, respektive historické sociologie vědění. Otevírá téma vývojových souvislostí a proměn myšlenek, zájmů a ideových orientací, ale analyzuje i jejich působení v konkrétních historických situacích a sociálních jevech. V první části autor uvažuje nad původem, stavem a možnostmi oboru, ve druhé řeší některé obecnější problémy (role teorie, otázka smyslu, paměti a identity), ve třetí se pak pouští do konkrétnějších případů dějin idejí, jako jsou problémy sekularizace, výkladu českých dějin, totalitarismu a tzv. nepolitické politiky. Jedná se o knihu vysoce odbornou, která reaguje na nejaktuálnější výzvy evropské vědy a společnosti.

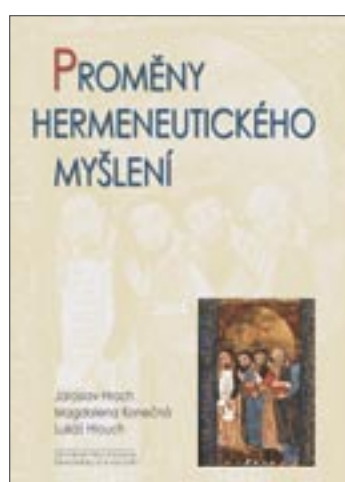
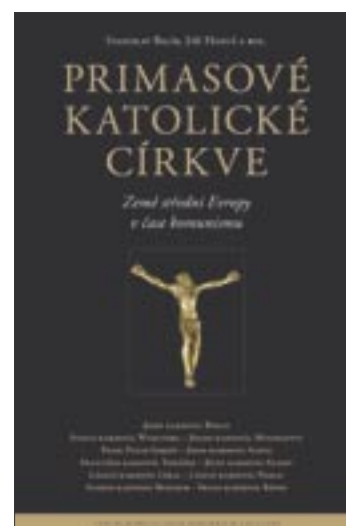
Brož, 416 str., 349 Kč

STANISLAV BALÍK, JIŘÍ HANUŠ A KOL.

Primasové katolické církve Země střední Evropy v čase komunismu

Publikace přináší v českém i středoevropském prostředí unikátní perspektivu – zkoumá životy a roli primasů katolické církve v Československu, Polsku, Maďarsku, NDR, Rakousku a na Ukrajině v druhé polovině dvacátého století v čase komunismu v komparativním pohledu. Kniha si všímá až zarážejících rozdílů mezi první a druhou generací primasů. Jednotlivé příspěvky jsou věnovány kardinálům Josefu Beranovi, Jozefu Mindszenty, Štefanu Wyszyńskému, Jozefu Slipyjovi, Františku Tomáškoví, Józefu Glempovi, László Lékaiovi, Franzi Königovi a arcibiskupům Alfredu Bengschovi či Pavolu Peteru Gojdičovi.

Váz., 204 str. + 8 str. fotopřílohy, 249 Kč

JAROSLAV HROCH, MAGDALENA KONEČNÁ, LUKÁŠ HLOUCH

Proměny hermeneutického myšlení

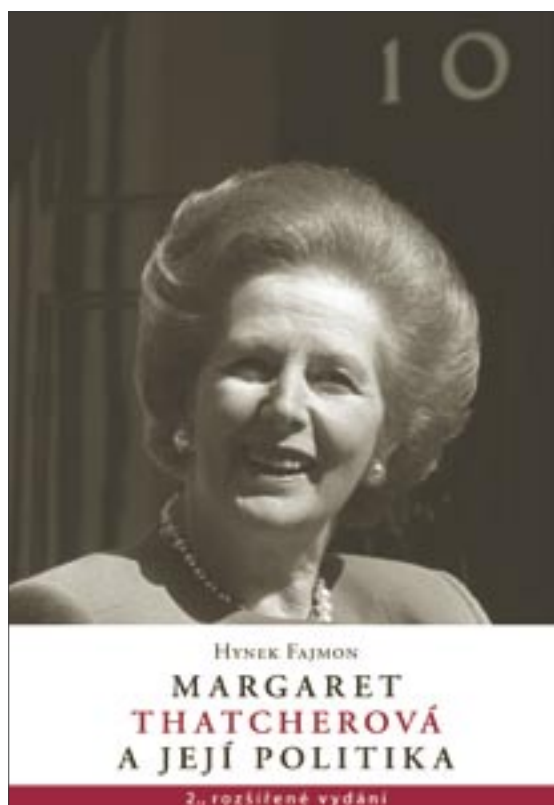
Cílem této knihy je postihnout vznik, formování a vývojové proměny teorií rozumění a hermeneutických koncepcí v rámci dějin novodobé filosofie. První část publikace je dějinným úvodem do problematiky, který sleduje vývoj hermeneutiky ve smyslu teorie (respektive umění) interpretace a výkladu textů a přivádí čtenáře až ke vznikání a formování moderní hermeneutiky v 18. století. V tomto momentě navazuje druhá část, která je pojata jako seznámení se základními tématy, která moderní filosofickou hermeneutiku charakterizují. Zaměřuje se tedy především na rozumění a vývoj jeho pojetí v různých hermeneutických koncepcích. Samostatná pozornost je dále věnována specifickým pojmům, se kterými se v hermeneutickém rozumění setkáváme: hermeneutický kruh, horizont, předporozumění, časový odstup, interpretace textu, autor, jazyk a řeč. Třetí část pokračuje ve zkoumání problémů filosofické hermeneutiky ve vztahu k umění, moderní teologii a právu. Čtvrtá část pak představuje jednotlivé myslitele a jejich koncepce, a to od osvícenství, kdy se začal formovat projekt tzv. univerzální hermeneutiky, až do konce 20. století. Z pojednávaných osobností je věnována největší pozornost nejvýznamnějšímu představiteli filosofické hermeneutiky H.-G. Gadamerovi. Kniha je určena nejen studentům filosofie, ale také všem, kdo se ve svém oboru dotýkají otázek porozumění, interpretace a výkladu: historikům, teoretikům umění, literárním a filmovým vědcům, teologům, religionistům, filologům, právníkům a dalším.

Vázané, 420 str., 398 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

DOPORUČENÁ PUBLIKACE CDK

HYNEK FAJMON

Margaret Thatcherová a její politika

2., rozšířené vydání

Margaret Thatcherová je fascinující a inspirativní osobností moderní světové politiky. „Konzervativní revoluce“, kterou zahájila v osmdesátých letech, změnila tvář Velké Británie a později i východní Evropy. Kniha poslance Evropského parlamentu Hynka Fajmona Margaret Thatcherová a její politika vychází při příležitosti osmdesátých pátých narozenin bývalé premiérky. V úspěšné „politické biografii“ se autorovi (jenž původně vystudoval historii) podařilo skvěle skloubit důkladnou práci historika s rozhledem a zkušenostmi aktivního politika hájícího pravicové hodnoty. Druhé vydání knihy, jež poprvé vyšla v roce 1999, autor podstatně rozšířil a doplnil o kapitolu věnovanou působení a rozsáhlé spisovatelské činnosti Margaret Thatcherové po roce 1990, kdy odešla z aktivní politiky. Podstatné jsou rozšířeny i závěrečná chronologická příloha a slovníček nejvýznamnějších představitelů „thatcherismu“. K českému čtenáři se tak dostává první kompletní biografie političky, jejíž odkaz je stále živý a inspirativní.

Vázané, 392 str. + 16 str. fotopřílohy, 398 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

Navštivte internetové stránky
www.fajmon.eu

HYNEK FAJMON

POSLANEC EVROPSKÉHO PARLAMENTU ZA ODS

PROFILY AUTORŮ

Ondřej Krutílek

Analytik legislativy Evropské unie a šéfredaktor Revue Politika (www.revuepolitika.cz). Absolvent politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Autor řady odborných i publicistických textů, příležitostný přispěvatel časopisů Reflex, Týden a Finmag.

Petra Kuchyňková

Analytička legislativy Evropské unie a asistentka na Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Absolventka politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Zabývá se aktuálním děním v Evropské unii, společnou zemědělskou politikou a východní dimenzí vnější politiky Evropské unie. K oblastem jejího odborného zájmu náleží též otázky současné ruské zahraniční politiky a vztahů Rusko – EU.

Iveta Frízlová

Analytička legislativy Evropské unie a koordinátorka projektů Centra pro studium demokracie a kultury. Absolventka anglistiky a evropských studií na Filozofické fakultě, resp. Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity.

OBSAH

STALO SE...	6	Vnitřní trh	23
PŘEHLED DĚNÍ PROSINEC 2010	8	Rada podpořila pokračování státní pomoci těžbě černého uhlí do roku 2018	23
Daně	8	Komise navrhla ve věci patentů tzv. posílenou spolupráci	24
Komise: Diskutujeme o budoucnosti DPH	8	EP podporuje přísnější regulaci ratingových agentur	25
Rada se dohodla na správní spolupráci v oblasti daní	8	Rada se shodla s EP na přeshraničním poskytování zdravotní péče	25
Doprava	9	Vzdělávání a výzkum	26
Rada a EP se shodly na právech cestujících autobusy	9	EP: EU bude mít speciální označení „evropské dědictví“	26
Rada: Trestejme dopravní přestupky spáchané v jiném členském státě EU	9	Zaměstnanost a sociální věci	27
Rada rozporuje revizi tzv. prvního železničního balíku	11	Členské státy jsou proti delší plně placené mateřské dovolené	27
Hospodářská a měnová unie	11	EP zamítl udělování jednotných povolení pro práci a pobyt	28
Rada: Irská půjčka schválena	11	Komise: Druhé kolo konzultací o směrnici o pracovní době zahájeno	28
Institucionální záležitosti	12	Zemědělství	29
EU dosáhla kompromisu stran evropské občanské iniciativy	12	Komise přijala návrh opatření ke stabilizaci mléčného sektoru	29
EP na prosincovém plénu nakonec schválil nový návrh rozpočtu pro rok 2011	13	Komise přijala legislativní balík týkající se kvality potravin	31
Evropská rada: Návrh stálého mechanismu pro zajištění finanční stability v eurozóně a změn Lisabonské smlouvy	16	Životní prostředí	32
Justice a vnitro	18	EU uvítala závěry konference OSN o klimatických změnách	32
Rada pro oblast spravedlnosti a vnitřních věcí poprvé prakticky použila mechanismus posílené spolupráce	18	Rada a EP se shodly, jak omezit emise CO ₂ z lehkých užitkových vozů	33
Komise: Návrh na revizi nařízení „Brusel I“ a zelená kniha o volném pohybu listin	19	VE ZKRATCE...	34
Rozšiřování	20	PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP	36
Černá Hora získala status kandidátské země	20	KALENDÁŘ NA LEDEN 2011	38
Spotřebitelé	21	SEZNAM ZKRATEK	39
Členské státy dospěly ke své pozici k otázce nutričního značení	21	SLOVNÍČEK	41
Rada radikálně zasáhla do návrhu o právech spotřebitelů	22	SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR	44
Vnější vztahy	22		
Summit EU – Rusko hodnotil fungování Partnerství pro modernizaci	22		

STALO SE...

Dohodovací výbor Rady a EP dospěl hned napoprvé 30. 11. 2010 ke kompromisu ve věci posílení práv cestujících autobusy (více v příspěvku **Rada a EP se shodly na právech cestujících autobusy**).

Komise 1. 12. 2010 zahájila veřejnou konzultaci k budoucnosti DPH. Při této příležitosti předložila zelenou knihu (více v příspěvku **Komise: Diskutujme o budoucnosti DPH**).

Rada 2. 12. 2010 dospěla k předběžné dohodě stran návrhu směrnice o usnadnění přeshraničního vymáhání právních předpisů v oblasti bezpečnosti silničního provozu. V praxi by se tak měla otevřít cesta k trestání dopravních přestupků spáchaných v jiném členském státě i tehdy, pokud řidič nebyl pokutován na místě (více v příspěvku **Rada: Trestejme dopravní přestupky spáchané v jiném členském státě EU**).

Na zasedání Rady pro oblast spravedlnosti a vnitřních věcí, které se uskutečnilo ve dnech 2.–3. 12. 2010, bylo poprvé v historii využito instrumentu tzv. posílené spolupráce. 14 členských států, které se pro posílenou spolupráci rozhodly, přijalo harmonizovaná pravidla týkající se právního postupu v oblasti rozvodů a rozluky (více v příspěvku **Rada pro oblast spravedlnosti a vnitřních věcí poprvé prakticky použila mechanismus posílené spolupráce**).

Zástupci Komise, Rady a EP dospěli 6. 12. 2010 k definitivnímu kompromisu ve věci zavedení evropské občanské („lidové“) iniciativy (více v příspěvku **EU dosáhla kompromisu stran evropské občanské iniciativy**).

Rada 6. 12. 2010 odmítla prodloužení plně placené mateřské dovolené na minimálně 20 týdnů a otcovskou dovolenou v délce alespoň 14 dní, jak požaduje EP, a navrhla se vrátit k původnímu návrhu Komise (více v příspěvku **Členské státy jsou proti delší plně placené mateřské dovolené**).

Rada 7. 12. 2010 dosáhla politické dohody ve věci návrhu směrnice o správní spolupráci v oblasti daní (více v příspěvku **Rada se dohodla na správní spolupráci v oblasti daní**).

Po krachu jednání zástupců Rady a EP v listopadu 2010 v rámci dohodovacího výboru byl osud rozpočtu EU pro rok 2011 jedním z nejdůležitějších témat prosincové agendy jednotlivých zainteresovaných institucí. Komise již 26. 11. 2010 předložila nový návrh rozpočtu pro následující rok, bez podstatných změn oproti návrhu původnímu. Rada následně přijala společnou pozici k návrhu Komise 10. 12. 2010, přičemž zachovala stanovisko, které se již v listopadu 2010 podařilo kompromisně obhájit i v rámci jednání s EP. Ten se nakonec rozhodl podpořit zařazení projednávání návrhu rozpočtu pro rok 2011 na poslední prosincové plenární zasedání ve dnech 13.–16. 12. 2010 a nový návrh rozpočtu schválit, ačkoli ne všechny jeho požadavky, kterými původně podmiňoval svoji pozici, byly uspokojeny (více v příspěvku **EP na prosincovém plénu nakonec schválil nový návrh rozpočtu pro rok 2011**).

Komise 10. 12. 2010 přijala legislativní balík týkající se kvality potravin. Balík, který má sjednocovat a zpřehledňovat dosavadní pravidla v oblastech certifikace, údajů a norem pro zemědělské produkty, obsahuje návrh nového nařízení týkajícího se systémů jakosti zemědělských produktů, včetně jejího označování, a návrh na změnu dosud platné legislativy týkající se obchodních norem. Dále obsahuje 2 sdělení týkající se nových pokynů o postupech pro dobrovolné systémy certifikace potravin a zemědělských produktů a o označování produktů obsahujících složky s chráněným zeměpisným označením (více v příspěvku **Komise přijala legislativní balík týkající se kvality potravin**).

Rada 10. 12. 2010 podpořila návrh Komise na prodloužení státní pomoci těžbě černého uhlí. Na rozdíl od Komise (a za podpory EP) však požaduje, aby pomoc bylo možné poskytovat ne do roku 2014, ale až do roku 2018 (více v příspěvku **Rada podpořila pokračování státní pomoci těžbě černého uhlí do roku 2018**).

Komise po řadě neúspěšných jednání týkajících se ujednání o překladu pro patent EU na žádost 12 členských států předložila 14. 12. 2010 návrh rozhodnutí, jež by mělo v dané věci umožnit zahájení tzv. posílené spolupráce (více v příspěvku **Komise navrhla ve věci patentů tzv. posílenou spolupráci**).

Komise 14. 12. 2010 přijala legislativní návrh, který se má týkat revize tzv. nařízení Brusel I. Revize má přispět k urychlení a snížení nákladů přeshraničních soudních sporů v občanskoprávních a obchodních věcech. Ve stejný den Komise zveřejnila také zelenou knihu, která navrhuje různé varianty pro usnadnění volného pohybu dokladů a listin osvědčujících osobní stav. K tomuto tématu byla otevřena též veřejná konzultace (více v příspěvku **Komise: Návrh na revizi nařízení „Brusel I“ a zelená kniha o volném pohybu listin**).

Po roce jednání zamítlo plénum EP v prvním čtení 14. 12. 2010 návrh směrnice zavádějící jednotné povolení k pobytu a výkonu práce v EU pro legální pracovníky ze třetích zemí s dlouhodobým pobytem (více v příspěvku **EP zamítl udělování jednotných povolení pro práci a pobyt**).

Plénum EP 15. 12. 2010 schválilo zprávu Jean-Paula Gauzèse ke zpřísnění nedávno přijatého nařízení č. 1060/2009, jež se týká regulace působení ratingových agentur v EU (více v příspěvku **EP podporuje přísnější regulaci ratingových agentur**).

Rada a EP se za mediace Komise 15. 12. 2010 shodly na kompromisu ve věci přeshraničního po-

skytování zdravotní péče (více v příspěvku **Rada se shodla s EP na přeshraničním poskytování zdravotní péče**).

Zástupci Rady a EP se 15. 12. 2010 neformálně shodli na návrhu nařízení, jež by mělo limitovat emise CO₂ u lehkých užitkových vozů („dodávek“) (více v příspěvku **Rada a EP se shodly, jak omezit emise CO₂ z lehkých užitkových vozů**).

Hlavním tématem zasedání Evropské rady ve dnech 16.–17. 12. 2010 bylo dle očekávání vytvoření stálého mechanismu pro zajištění finanční stability v eurozóně (tzv. evropský mechanismus stability), pro nějž je nutná změna platného primárního práva ve znění Lisabonské smlouvy. Navrhovaným vytvořením stálého krizového mechanismu se zabýval na plenárním zasedání 16. 12. 2010 i EP, který k této věci přijal usnesení (více v příspěvku **Evropská rada: Návrh stálého mechanismu pro zajištění finanční stability v eurozóně a změn Lisabonské smlouvy**).

EP přijal 16. 12. 2010 legislativní usnesení k návrhu nařízení zavádějící označení „evropské dědictví“ (více v příspěvku **EP: EU bude mít speciální označení „evropské dědictví“**).

Komise uveřejnila 21. 12. 2010 sdělení o zahájení druhé fáze jednání se sociálními partnery o nové podobě směrnice o pracovní době a také zprávu hodnotící implementaci platné směrnice o pracovní době č. 2003/88 (více v příspěvku **Komise: Druhé kolo konzultací o směrnici o pracovní době zahájeno**).

PŘEHLED DĚNÍ PROSINEC 2010

DANĚ

Komise: Diskutujeme o budoucnosti DPH

Zelená kniha o budoucnosti DPH. Pro jednodušší, stabilnější a účinnější systém DPH ([KOM\(2010\)695](#))

Komise 1. 12. 2010 [zahájila veřejnou konzultaci](#) k budoucnosti DPH. Při této příležitosti předložila [zelenou knihu](#).

Kontext

DPH byla v někdejší Společenství zavedena před více než 40 lety v roce 1967. Za tu dobu se nejen proměnila struktura ekonomiky, a tudíž i položky, na něž se daň vztahuje, ale celý systém (formálně i obsahově) se stal velmi komplikovaným, plným výjimek. Typickým příkladem je [směrnice č. 2006/112](#) a její četné revize způsobující problémy jak správcům daní, tak plátcům DPH (podvody s DPH jsou v EU velmi významné a dosahují údajně až 100 mld. € ročně). V neposlední řadě se 0,3% dávka z harmonizovaného základu DPH stala také zdrojem příjmů rozpočtu EU. Význam samotné DPH patrně vzroste i v souvislosti s přípravou penzijních reforem v řadě států EU včetně ČR (sazba se může zvýšit; v roce 2008 dosahovaly příjmy z DPH v průměru 21,4% daňových příjmů členských států EU).

Obsah

Zelená kniha se dotazuje především na to, zda by se základní charakteristiky DPH měly změnit a zda by se DPH měla platit ve státě původu (což by fakticky znamenalo harmonizaci daňových sazeb), nebo ve státě, kde jsou poskytovány příslušné produkty či služby (současný případ). Dále je jejím předmětem otázka, zda mají smysl snížené sazby DPH (vedle základních), zda jsou pravidla o odpočtu daně dostatečně neutrální a zda lze systém lépe chránit před podvody (i v případě jeho potenciální nižší byrokratizace).

Další vývoj

Veřejná konzultace bude trvat do 31. 5. 2011. Konce roku 2011 Komise její výsledky shrne ve sdělení a popř. navrhne další (legislativní?) postup.

Rada se dohodla na správní spolupráci v oblasti daní

Návrh směrnice Rady o správní spolupráci v oblasti daní ([KOM\(2009\)29](#))

Rada 7. 12. 2010 [dosáhla](#) politické dohody ve věci návrhu směrnice o správní spolupráci v oblasti daní.

Kontext

Komise svůj návrh uveřejnila v únoru 2009 s cílem (postupně) sjednotit daňovou správu uvnitř EU. Nová norma o správní spolupráci v oblasti daní by měla nahradit [směrnici č. 77/799](#). Plénium EP se textem zabývalo v únoru 2010, jeho názor byl ale pro členské státy v Radě nezávazný (více v příspěvku „EP podporuje harmonizaci daňové legislativy“, [Monitoring únor 2010](#)). I proto jednání poměrně dlouho vázla. Proti kompromisu se stavělo zejm. Rakousko a Lucembursko (více v příspěvku „Rada se na správní spolupráci v oblasti daní nedohodla“, [Monitoring říjen 2010](#)).

Obsah a sporné body

Od roku 2013 by se měla v EU aplikovat tzv. [modelová úmluva OECD](#), na jejímž základě by mělo být umožněno prolomit bankovní tajemství v daňových otázkách. Počínaje rokem 2015 by měla existovat reciproční povinnost členských států vyměňovat si automaticky všechny dostupné informace týkající se „většiny specifických příjmů“ (příjmů ze závislé činnosti, manažerských odměn, některých produktů životního pojištění, penzí a příjmů z nemovitého majetku; od roku 2017 potenciálně také dividend, kapitálových zisků, tantiémů).

Výjimku by měly tvořit ty příjmy, na které se vztahuje speciální legislativa (např. DPH nebo spotřební daně).

Komise by měla do 1. 7. 2017 vypracovat zprávu a v případě potřeby seznam daní/příjmů, o nichž si budou moci členské státy vyměňovat informace, rozšířit. Dříve nesouhlasící Lucembursko na kompromisu ocenilo, že nová norma nebude umožňovat automatické daňové inspekce ze strany jiných členských států („fishing inspections“) a bude se vztahovat až na příjmy od 1. ledna 2011.

Další vývoj

Nová norma se poté, co bude dopracována na úrovni Rady (patrně začátkem roku 2011), uplatní od roku 2013.

DOPRAVA**Rada a EP se shodly na právech cestujících autobusy**

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o právech cestujících v autobusové a autokarové dopravě a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele (KOM(2008)817)

Dohodovací výbor Rady a EP [dospěl](#) hned napoprvé 30. 11. 2010 ke kompromisu ve věci posílení práv cestujících autobusy.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v prosinci 2008 s cílem sladit pravidla uplatňovaná v oblasti autobusové dopravy s pravidly v dopravě železniční a letecké ([nařízení č. 1371/2007](#), resp. [nařízení 261/2004](#)). Paralelně byl projednáván (z hlediska ČR spíše irrelevantní) [návrh](#) týkající se cestujících loděmi (více v příspěvku „EP: jednání o právech cestujících autobusy pokračují“, [Monitoring červenec / srpen 2010](#)).

Obsah a sporné body

Nová směrnice bude upravovat práva cestujících autobusy v případech zpoždění a zrušení spoje. Cestující také budou muset být o všem relevantním a/nebo nečekaném, co souvisí s jejich cestou, zevrubně informováni. To vše nicméně jen na pravidelných linkách, které jsou jako celek delší než 250km (v případě železnic se toto kritérium neuplatňuje). Bez jakýchkoli kilometrových omezení norma zohlední i situaci cestujících se sníženou mobilitou.

V případě zpoždění spoje o min. 2 hodiny (či v případě jeho přeložení nebo zrušení) budou přepravní společnosti povinny nabídnout cestujícím refundaci, jež bude navýšena o polovinu ceny jízdenky, pokud linka nebude moci pokračovat do cílové stanice. Cestující by měli také obdržet občerstvení (jídlo a pití), pokud plánovaná (min. tříhodinová) cesta bude zrušena nebo zpožděna o 90 minut a více. S tím souvisí také požadavek zajistit cestujícím v případě potřeby i ubytování, a to nanejvýš po dobu 2 nocí v ceně 80 € za osobu a noc. (Daný požadavek se nicméně neuplatní, pokud zpoždění vznikne v důsledku vis maior – krutých povětrnostních podmínek a/nebo velkých přírodních katastrof).

V případě nehod budou cestujícím vyplaceny kompenzace jak za zranění či smrt (min. 220 tis. € za cestujícího), tak za poškození či ztrátu zavazadel (min. 1200 € za kus). Opět vznikne i nárok na ubytování po dobu 2 nocí v ceně 80 € za osobu a noc. Pokud jde o cestující se sníženou mobilitou, nesmějí se na ně vztahovat žádné dodatečné poplatky, pokud svou cestu oznámí nejpozději 36 hodin předem. Rovněž mohou být doprovodeni blízkou osobou, která bude přepravena zdarma. V případě poškození či ztráty např. invalidního vozíku budou odpovědný přepravní společnost v plné výši.

Důležité je, že norma nestanoví, kdo bude kompenzace hradit, to ponechává na národních úpravách.

Celkově lze konstatovat, že Rada řadu původních požadavků EP dokázala s ohledem na reálné fungování autobusové dopravy omezit.

Další vývoj

V následujícím období by měl být výsledek jednání dohodovacího výboru formálně potvrzen Radou jako celkem (kvalifikovanou většinou) a plénem EP (většinou přítomných členů). EP hodlá o textu hlasovat v únoru 2011.

Směrnice by měla být po uveřejnění v Úředním věstníku EU implementována během 2 let, členské státy nicméně mohou získat výjimku, a to až dvakrát po dobu 4 (tedy celkově 8) let, primárně na pravidelné linky se zeměmi mimo EU.

Rada: Trestejme dopravní přestupky spáchané v jiném členském státě EU

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o usnadnění přeshraničního vymáhání právních předpisů v oblasti bezpečnosti silničního provozu (KOM(2008)151)

Rada 2. 12. 2010 [dospěla](#) k předběžné dohodě stran návrhu směrnice o usnadnění přeshraničního vymáhání právních předpisů v oblasti bezpečnosti silničního provozu. V praxi by se tak měla otevřít cesta k trestání dopravních přestupků spáchaných v jiném členském státě i tehdy, pokud řidič nebyl pokutován na místě.

Kontext

Komise svůj návrh mající usnadnit přeshraniční postih dopravních přestupků v případech, že se jich dopustí řidič s vozidlem registrovaným v jiném členském státě než v tom, kde byl dopravní přestupek spáchan, předložila v březnu 2008.

V pozadí návrhu lze číst dlouhodobou tendenci Komise ospravedlňovat vlastní legislativní iniciativy v oblasti dopravy posilováním bezpečnosti na silnicích.

V roce 2001 byl zveřejněn „závazek“ snížit do 10 let počet úmrtí na silnicích o polovinu, což se ovšem nepodařilo (fakt, že Komise v červenci 2010 předložila [obdobný plán](#) na dalších 10 let, na tom nic nemění). Stejně tak neúspěšné bylo uveřejnění nezávazného [doporučení č. 2004/345](#) týkajícího se osvědčených postupů při kontrole uplatňování dopravních předpisů.

Plénum EP návrh Komise podpořilo v prosinci 2008 přijetím [zprávy Inés Ayala Senderové](#). Postavilo se mj. za vypracování zprávy Komise po 2 letech od chvíle, kdy bude směrnice implementována, aby bylo možné zvážit potenciální meritorní rozšíření dané normy. Poněkud nekonzistentně poslanci do textu vložili i doporučení týkající se zvýšení silničních kontrol či kontrol na přítomnost alkoholu v krvi ze strany členských států.

Obsah

Rada souhlasila s elektronickou výměnou údajů o přestupcích mezi jednotlivými členskými státy, resp. o jednotlivých provozovateli registrovaných motorových vozidel.

Přestože Komise původně předpokládala, že přes hranice „přenositelnými“ přestupky budou nepřiměřená rychlost, nezastavení vozidla na červenou, nezapnuté bezpečnostní pásy a řízení pod vlivem alkoholu (podle Komise z těchto příčin vznikají 3/4 dopravních nehod), Rada katalog rozšířila o další 4 položky: řízení pod vlivem návykových látek, nepoužití ochranné přilby, nezákonné použití pruhu pro průjezd vozidel s přednostním právem jízdy a nezákonné použití mobilního telefonu při řízení.

Směrnice by se měla vztahovat na všechny řidiče, data o provozovateli registrovaných motorových vozidel by si měly členské státy vyměňovat skrze systém [Eucaris](#).

Mělo by nicméně vždy záležet na tom, zda stát, v němž byl přestupek spáchán, bude výměnu iniciovat, resp. bude požadovat sankcionování přestupku. V daném případě by měl být povinen zformulovat oznámení s popisem přestupku v jazyce toho, kdo přestupek spáchal (rozhodný bude jazyk země, v němž bylo zaregistrováno příslušné motorové vozidlo).

Pokud dotčený řidič pokutu neuhradí, neměla by směrnice stanovovat žádný konkrétní mechanismus.

Ten by měl být závislý na existujících (mezi)národních normách a/nebo bilaterálních dohodách mezi příslušnými členskými státy, popř. na tom, zda řidič se svým vozidlem navštíví stát, v němž přestupek spáchal, znovu. V tom případě by tamější orgány pochopitelně měly mít možnost pokutu vymáhat.

Sporné body

Rada (za nesouhlasu Itálie) změnila právní bázi návrhu z čl. 91 Smlouvy o fungování EU týkajícího se dopravy na čl. 87 odst. 2 téhož dokumentu týkající se policejní spolupráce. To znamená, že výslednou normu nebudou povinny implementovat Velká Británie a Irsko, pokud se do 3 měsíců nerozhodnou jinak, a Dánsko, jež by pro uplatnění směrnice na svém území muselo přijmout separátní mezinárodní smlouvu. (Obě druhy výjimek vyplývají ze speciálního postavení dotčených zemí, jež si vyjednaly při ratifikaci maastrichtské Smlouvy o EU.) Rovněž platí, že norma nebude přesně specifikovat operační podmínky policejní spolupráce. V daném případě by musela být založena na čl. 87 odst. 3 Smlouvy o fungování EU a namísto kvalifikované většiny by musela být schválena jednomyslně.

Komise již dříve připustila, že výměna relevantních informací bude pro členské státy minimálně zpočátku znamenat zvýšenou finanční zátěž.

Přitom podíl přestupků spáchaných cizozemci se standardně pohybuje pouze v řádu jednotek procent (s výjimkou zemí, které patří mezi oblíbené turistické destinace, např. Francie). Komise navíc ve svých materiálech tvrdí, že zamýšlené opatření nemusí nutně zajistit větší bezpečnost na silnicích, ač pohnutky k předložení příslušného textu byly právě tyto.

Rovněž je možný konflikt s platným [rámcovým rozhodnutím č. 2005/214](#) o uplatňování zásady vzájemného uznávání peněžitých trestů a pokut. Podle Komise by měla směrnice rámcové rozhodnutí pouze doplnit a umožnit, aby otázka dopravních přestupků byla vyřešena přímo mezi příslušnou státní autoritou a provozovatelem vozidla, nikoliv mezi dvěma státy, jak to předpokládá právě rámcové rozhodnutí. Viděno z druhé strany, nová směrnice sice nebude zakládat žádnou povinnost s výjimkou výměny informací o přestupcích mezi jednotlivými členskými státy, resp. o jednotlivých provozovateli registrovaných motorových vozidel (nebude harmonizovat ani povahu přestupků, ani tresty uložené za jejich spáchání), nicméně na základě platného rámcového rozhodnutí by mělo být možné vymáhat stanovené pokuty. Tuto interpretaci [připouští](#) i Komise.

Další vývoj

Pokud návrh schválí i EP, budou mít členské státy 2 roky na jeho implementaci.

Komise do 5 let od vstupu směrnice v platnost prozkoumá možnost rozšíření seznamu „přenositelných“ dopravních přestupků.

Rada rozporuje revizi tzv. prvního železničního balíku

Sdělení Komise týkající se rozvoje jednotného evropského železničního prostoru ([KOM\(2010\)474](#))
Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru ([KOM\(2010\)475](#))

Rada 2. 12. 2010 debatovala o revizi tzv. prvního železničního balíku. Podle očekávání se ukázalo, že členské státy s ní mají problém.

Kontext

Komise návrh na revizi a sdělení, jež předepisuje další legislativní aktivity v sektoru, zveřejnila v září 2010. O změnách prvního železničního balíku ([směrnice č. 2001/12, č. 2001/13 a č. 2001/14](#)) se na úrovni EU neformálně hovořilo již 2 roky, ovšem legislativním procesem ještě procházel [tzv. třetí železniční balík](#) a nebylo považováno za vhodné přicházet s dalšími legislativními úpravami v téže oblasti paralelně (více v příspěvku „Komise předložila revizi tzv. prvního železničního balíku“, [Monitoring září 2010](#)).

Obsah a sporné body

Cílem revize má být konsolidace a zpřesnění dosavadní legislativy (9 směrnic, 1 rozhodnutí a 2 akty o přistoupení) tak, aby efektivněji garantovala nediskriminační přístup nových provozovatelů (primárně nákladní a mezinárodní osobní) přepravy jak na železnici samotnou, tak ke všem jejím doprovodným službám nezbytným pro realizaci konkrétního podnikatelského záměru s možným (nepovinným) finančním zvýhodněním těch společností, jež pro nákladní přepravu využívají moderních „tichých“ vagonů a/nebo vlaků vybavených systémem ETCS.

Členské státy odkazují na princip subsidiarity, resp. považují návrh Komise za nevhodný realizace na úrovni EU. Zvláště rozporuplné byly reakce na požadavek Komise, aby na úrovni členských států kvůli předvídatelnosti vývoje povinně vznikaly dlouhodobé (alespoň pětileté) strategie rozvoje a financování železniční infrastruktury.

Proti se postavilo např. Rumunsko, Švédsko, Dánsko, Francie, Slovensko, Španělsko, ČR či Nizozemsko, v případě „tichých“ vlaků a/nebo vlaků vybavených systémem ETCS (jež by fakticky snižovaly výnosy provozovatelů infrastruktury a zvyšovaly náklady železničních přepravců) např. Rumunsko, Estonsko, Velká Británie, Finsko, Francie, Portugalsko, Slovensko, Španělsko, Bulharsko, Lotyšsko či Polsko, ale i Švédsko, Řecko, Litva, Dánsko, Německo nebo ČR. Slovinsko, Řecko a Bulharsko explicitně požádaly o co nejdější přechodná období na plnění požadavků potenciální nové normy, Velká Británie

a Německo se domnívají, že vhodnější by bylo první železniční balík nejprve naplňovat a až poté měnit (ostatně současné normy porušuje naprostá většina členských států, v červnu 2010 Komise [zahájila právní kroky](#) proti 13 členským státům včetně ČR kvůli nedostatečnému provedení prvního železničního balíku).

Další vývoj

Přestože jednání o revizi prvního železničního balíku se komplikují hned na začátku, Komise hodlá v roce 2011 posoudit možnost celoevropské liberalizace osobní železniční přepravy.

V roce 2012 by měla v tomto směru předložit „iniciativu“ (není jasné, zda legislativní) doprovobenou patrně – k nelibosti někdejších monopolních provozovatelů železničních služeb – i požadavkem nejen na stávající funkční, ale i institucionální oddělení správy železnic a přepravních služeb (v sektoru energetiky se v tomto směru hovoří o tzv. unbundlingu).

HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ UNIE

Rada: Irská půjčka schválena

[Press Release: 3054th Council meeting Economic and Financial Affairs, Brussels, 7 December 2010](#)

Rada na svém zasedání 7. 12. 2010 potvrdila půjčku Irsku ve výši 67,5 mld. €.

Kontext

Irsko požádalo o finanční pomoc 22. 11. 2010. Ministři financí zemí eurozóny se na svém neformálním setkání 28. 11. 2010 jednomyslně shodli, že EU poskytne Irsku půjčku ve výši 67,5 mld. €. Země má z vlastních zdrojů uhradit 17,5 mld. €. K dispozici bude tedy mít 85 mld. € (více v příspěvku „EU poskytne již druhou finanční pomoc členskému státu – Irsku“, [Monitoring listopad 2010](#)).

Obsah

Ministři [stanovili](#) úrokovou sazbu půjčky na 5,8%. Ministři také prodloužili o rok, tedy do roku 2015, povinnost Irska snížit zadlužování země z dnešních 32,5% HDP na 3% HDP. Irsko bude muset v příštím roce seškrtnat výdaje v hodnotě 6 mld. €.

Irská vláda zahrнула tyto úspory do návrhu rozpočtu na rok 2011, který byl podmínkou pro udělení dané půjčky. Podobu irského rozpočtu uvítali zástupci členských zemí na [zasedání](#) Evropské rady 16.–17. 12. 2010.

Zdroje finanční pomoci Irsku

Nástroj	Suma
EFSM	22,5 mld. €.
EFSF	17,7 mld. €.
Velká Británie, Dánsko, Švédsko	4,8 mld. €.
MMF	22,5 mld. €.

INSTITUCIONÁLNÍ ZÁLEŽITOSTI

EU dosáhla kompromisu stran evropské občanské iniciativy

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o občanské iniciativě ([KOM\(2010\)119](#))

Zástupci Komise, Rady a EP [dospěli](#) 6. 12. 2010 k definitivnímu kompromisu ve věci zavedení evropské občanské („lidové“) iniciativy.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v březnu 2010 v souladu s čl. 11 Smlouvy o EU a čl. 24 Smlouvy o fungování EU. Navrhla, aby evropská občanská iniciativa byla uznána v případě, že se k ní připojí alespoň 1 mil. občanů z třetiny členských států. Minimální počet signatářů z jednotlivých členských států měl být závislý na jejich lidnatosti (více v příspěvku

„Komise: Takhle by měla vypadat evropská občanská iniciativa v praxi“, [Monitoring březen 2010](#)).

Rada se na tzv. obecném přístupu k návrhu shodla v červnu 2010. Přípustnost iniciativy by podle ní měla být zkoumána již po sesbírání 100 tis. podpisů (Komise navrhovala 300 tis.; více v příspěvku „Rada: Přezkoumání přípustnosti evropské občanské iniciativy bude probíhat dříve“, [Monitoring červen 2010](#)). EP po celou dobu preferoval, aby pravidla iniciativy byla (v porovnání s pozicí Komise i Rady) co nejvolnější (více v příspěvku „AFCO: Evropská občanská iniciativa musí být co nejpřístupnější“, [Monitoring listopad 2010](#)).

Obsah

Přípustnost iniciativy (zda spadá do kompetence EU a odpovídá jejím hodnotám) bude kontrolována bezprostředně po její registraci (do 2 měsíců) Komisí. Registraci bude moci provést jen 7členný výbor, každý člen bude muset pocházet z jiného členského státu. Iniciativa bude uznána jedině v případě, že podpisy pod ní budou pocházet alespoň ze čtvrtiny členských států (v současnosti ze 7) od osob s volebním právem do EP (zpravidla občané od 18 let, v Rakousku od 16 let).

Členské státy budou do oné čtvrtiny počítány v případě, že organizátoři iniciativy z nich získají požadovaný počet podpisů (počet křesel, jež se v daném státě volí do EP, krát 750).

Evropská občanská iniciativa a Komise, Rada a EP

Sporné body	Komise	Rada	EP
Po sesbírání kolika podpisů by měla být kontrolována přípustnost iniciativy?	300 tis.	100 tis.	0
Z jakého minimálního počtu členských států by měly pocházet podpisy pod iniciativou?	1/3 EU (9)	1/3 EU (9)	1/5 (6)
Jaký by měl být minimální věk signatářů?	18 let (v případě Rakouska 16 let)	18 let (v případě Rakouska 16 let)	16 let
Jak dlouho by měla moci být iniciativa otevřena?	12 měsíců	12 měsíců	18 měsíců
Kdy by mělo být revidováno nařízení o iniciativě?	po 5 letech	po 3 letech	po 3 letech

Poznámka: Tabulka odráží pozice jednotlivých institucí před dosažením kompromisu.

Minimální počet signatářů evropské občanské iniciativy z členské země

Belgie	16 500
Bulharsko	12 750
ČR	16 500
Dánsko	9 750
Estonsko	4 500
Finsko	9 750
Francie	54 000
Irsko	9 000
Itálie	54 000
Kypr	4 500
Litva	9 000
Lotyšsko	6 000
Lucembursko	4 500
Maďarsko	16 500
Malta	3 750
Německo	74 250
Nizozemsko	18 750
Polsko	37 500
Portugalsko	16 500
Rakousko	12 750
Rumunsko	24 750
Řecko	16 500
Slovensko	9 750
Slovinsko	5 250
Španělsko	37 500
Švédsko	13 500
Velká Británie	54 000

Zdroj: [EP](#)

Komise poskytne organizátorům iniciativ veškerý nezbytný servis („help desk“), popř. i otevřený software.

Po dosažení minimálně 1 mil. podpisů během 12 měsíců Komise během 3 měsíců iniciativu zváží a v EP proběhne tematické veřejné slyšení.

Sporné body

Sporným bodem dlouho zůstávala otázka verifikace podpisů pod iniciativou. Nakonec zůstane v kompetenci členských států.

Bude tedy na nich, zda budou krom jména, příjmení, adresy, národnosti, data a místa narození a data podpisu požadovat např. číslo občanského průkazu (požadovat jej s největší pravděpodobností nebude Belgie, Dánsko, Estonsko, Finsko, Německo, Irsko, Nizozemsko, Slovensko a Velká Británie).

Další vývoj

Coreper o kompromisu hlasoval 8. 12. 2010, [Rada](#) 14. 12. 2010, výbor AFCCO 13. 12. 2010

a [plénium EP](#) 15. 12. 2010. Komise tak rychlý sled událostí [přivítala](#).

Nařízení by mělo být implementováno během 12 měsíců (ač EP požadoval pouze 6) od uveřejnění v Úředním věstníku EU (k čemuž dojde začátkem roku 2011) a revidováno po 3 letech od vstupu v platnost (a pak každé 3 roky).

EP na prosincovém plénu nakonec schválil nový návrh rozpočtu pro rok 2011

Draft General Budget of the European Union for the financial year 2011. General Statement of Revenue ([COM\(2010\)750](#))

Council approves new draft EU budget for 2011, Brussels, 10 December 2010 ([17764/10](#))

Postoj Parlamentu k novému návrhu rozpočtu na rok 2011 ve znění pozměněném Radou ([P7_TA-PROV\(2010\)0475](#))

Po krachu jednání dohodovacího výboru v listopadu 2010 byl osud rozpočtu EU pro rok 2011 jedním z nejdůležitějších témat prosincové agendy jednotlivých zainteresovaných institucí (Rady, EP a Komise).

EP se nakonec rozhodl podpořit zařazení projednávání návrhu rozpočtu pro rok 2011 na poslední prosincové plenární zasedání ve dnech 13.–16. 12. 2010, i když ne všechny požadavky, kterými původně poměrně nekompromisně podmiňoval svoji pozici, byly uspokojeny.

Kontext

Podle Lisabonské smlouvy je rozpočet nově schvalován spolurozhodovací procedurou, což dává EP rovnoprávnou pozici ve vztahu k Radě. EP se rozhodl této možnosti již při první příležitosti využít nejen k tomu, aby prosadil vlastní představu o výdajích rozpočtu pro rok 2011, mírně odlišnou od [pozice Rady](#) a konvenující více s [původním návrhem Komise](#), ale také k tomu, aby přiměl Radu a Komisi diskutovat o možné revizi výdajů v rámci platné finanční perspektivy a též o další budoucnosti rozpočtové politiky EU po roce 2013.

EP ve svém [usnesení](#) z října 2010 odmítl škrty provedené v rámci pozičního dokumentu, který vzešel z jednání Rady, a navíc své usnesení doplnil o [pozměňovací návrhy](#) politické povahy požadující nastartování debaty o revizi finanční perspektivy 2007–2013 a o zavedení vlastních zdrojů Společenství. Vzhledem k rozdílným pozicím Rady a EP tak bylo nutné zahájit dohodovací řízení o podobě rozpočtu na rok 2011. V rámci dohodovacího výboru se však nakonec nepodařilo do stanoveného data 15. 11. 2010 dosáhnout konsensu.

EP na plenárním zasedání ve dnech 22.–25. 11. 2010 navíc přijal [usnesení](#), podle kterého hodlal nadále trvat na svých požadavcích s výjimkou otázky výdajů pro rok 2011, kde již během dohodovacího řízení byl ochoten Radě ustoupit. Reálně tedy hrozila možnost nepřijetí nového rozpočtu do konce roku 2010, což by si vynutilo zavedení rozpočtového provizoria, poprvé od 80. let 20. století (více v příspěvku „Jednání dohodovacího výboru o rozpočtu pro rok 2011 ztroskotala“, [Monitoring listopad 2010](#)).

Na vzniklou situaci ovšem velmi rychle zareagovala Komise, která již 26. 11. 2010 předložila nový návrh rozpočtu pro následující rok, prakticky beze změn oproti návrhu původnímu. Podobně rychle zareagoval Coreper, který předložil [kompromis](#) ohledně flexibility v úpravách výdajů stávající finanční perspektivy a navíc již 1. 12. 2010 schválil „nový“ návrh Komise. O tomto návrhu také okamžitě 1. 12. 2010 zahájil diskusi výbor BUDG.

Bylo jasné, že instituce podniknou maximální úsilí k vyřešení otázky ještě před vánočními svátky, v případě potřeby i za cenu svolání mimořádného zasedání EP těsně před Vánoci, pokud by tento přišel s dalšími pozměňovacími návrhy.

Obsah

Rada, EP a Komise se sešly k dalším jednáním již 6. 12. 2010 a projednávaly kompromisní text, který se týkal flexibility v úpravách výdajů stávající finanční perspektivy do roku 2013.

Jednalo se o to, že by na základě rozhodnutí Rady kvalifikovanou většinou a po schválení ze strany EP bylo možné v případě potřeby uchýlit se k mimořádným výdajům v souvislosti s novými či „naléhavými“ úkoly EU nad rámec stropů, s nimiž počítá platná finanční perspektiva. Objem těchto mimořádných výdajů by ale neměl překročit 0,03 % HNP EU. V mimořádných a krizových případech by bylo možné jít dokonce ještě za tento povolený strop, ale pouze na základě jednomyslného rozhodnutí Rady.

Jedná se tedy v zásadě o stejnou úpravu, která umožňovala pružné přizpůsobení rozpočtu EU mimořádným výdajům (jako byly např. ty spojené s financováním projektu Galileo) ještě před vstupem [Lisabonské smlouvy](#) v platnost, což EP neuspokojovalo. Jeho cílem bylo odstranění nutné jednomyslnosti v Radě, což by umožnilo větší pružnost v případě schvalování dodatečných výdajů vyplývajících dle EP z povinností, které EU ukládá jednak Lisabonská smlouva (např. dodatečné výdaje spojené s fungováním EEAS), jednak strategie [Evropa 2020](#). Coreper schválil také dohodu, aby byl flexibilní mechanismus použit v roce 2011 pro dodatečné finan-

cování ve 2 rozpočtových kapitolách, a to v kapitole 1a, která je věnována konkurenceschopnosti a růstu (včetně naplňování strategie Evropa 2020) a v kapitole 4 (Evropa jako globální partner). Konkrétně má jít o dodatečnou podporu programů celoživotního vzdělávání a podpory konkurenceschopnosti a inovací a o program podpory Palestinské samosprávy.

O navrhovaném kompromisu stran flexibility ve výdajích v dalších dnech jednala Rada na úrovni Coreper i výbor BUDG.

Zcela konkrétní otázkou v této souvislosti bylo také dodatečné financování mezinárodního projektu experimentálního termonukleárního reaktoru ITER pro období 2012–2013.

Paralelně probíhala i jednání mezi belgickým premiérem Yvesem Letermem, jakožto zástupcem předsednické země, a předsedou EP Jerzym Buzkem o dalším palčivém bodu, jehož řešením EP podmiňoval přijetí rozpočtu na rok 2011: jakou roli by měl hrát EP při přípravě nové finanční perspektivy po roce 2013.

Výbor BUDG se na zasedání 8. 12. 2010 nakonec rozhodl podpořit zařazení projednávání návrhu rozpočtu pro rok 2011 na poslední prosincové plenární zasedání EP ve dnech 13.–16. 12. 2010, i když ne všechny požadavky, kterými původně podmiňoval svoji pozici, byly uspokojeny.

Rada následně [přijala](#) společnou pozici k [novému návrhu](#) Komise 10. 12. 2010, přičemž zachovala stanovisko, které se již v listopadu 2010 podařilo kompromisně obhájit i v rámci jednání s EP: platby ve výši cca 126,5 mld. €, což představuje méně než 3% nárůst oproti výdajům rozpočtu pro rok 2010, závazky ve výši cca 141,8 mld. € (jen mírný nárůst cca o 0,2%).

Plénum EP o rozpočtu na rok 2011 hlasovalo na druhý pokus 15. 12. 2010.

Potvrdila se přitom očekávání kladného výsledku. Plénum [přijalo](#) druhou verzi návrhu rozpočtu pro rok 2011 a hrozba rozpočtového provizoria byla zažehnána.

Další vývoj

EP ustoupil jak ve vztahu k výdajům návrhu rozpočtu pro rok 2011 (k tomu došlo ještě v listopadu 2010 na základě kompromisu s Radou), tak v některých dalších požadavcích, včetně požadované politické dohody o své roli v rozpočtových otázkách.

Pokud jde o požadavek EP, aby se Komise vážně zabývala otázkou nových příjmových zdrojů, EP nakonec uspokojila deklarace předsedy Komise Josého Manuela Durão Barrosa z 23. 11. 2010, v níž přislíbil, že se Komise vynasnaží předložit konkrétní

legislativní návrhy týkající se nových zdrojů v červnu 2011. V případě požadavku plného zapojení EP do přípravy nové finanční perspektivy po roce 2013 jednání mezi belgickým premiérem a předsedou EP, kterého se zúčastnili i zástupci dalších 4 členských států, jež by měly EU předsedat právě v době přípravy nového finančního rámce (Maďarsko, Polsko, Dánsko a Kypr), potvrdila, že předsednické země hodlají EP do přípravy finanční perspektivy zapojit. Jedná se však pouze o právně nezávaznou deklaraci. V případě výdajové flexibility pro zbývající roky finanční perspektivy 2007–2013 a konkrétní otázky dodatečného financování projektu ITER EP, který

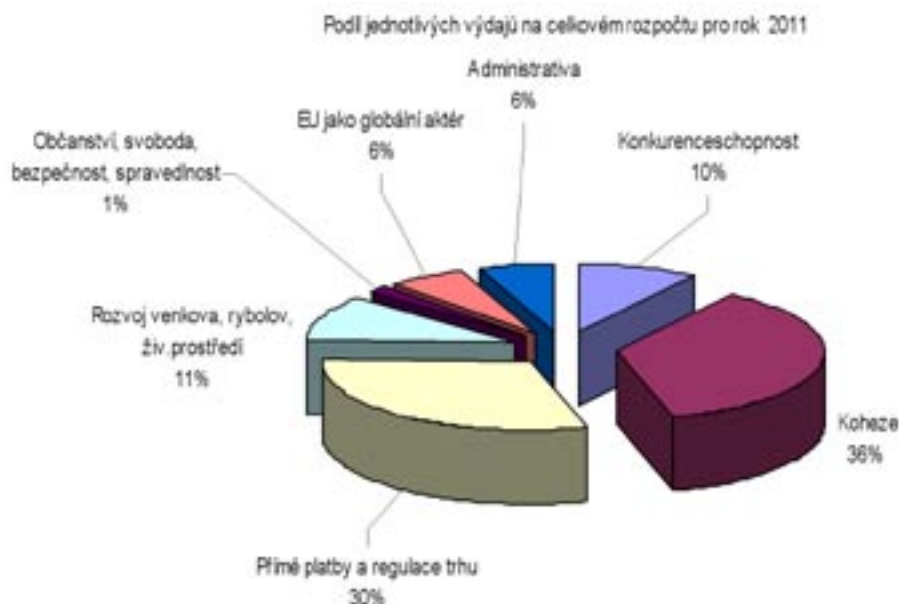
nebyl spokojen s kompromisem předloženým ze strany Coreper, ustoupil ještě více. Projednávání těchto otázek bylo odloženo až na rok 2011.

Dle vyjádření předsedy EPP, nejpočetnější politické frakce v EP, Josepha Daula EP učinil tyto ústupky, kterými do jisté míry popřel svoji předcházející nekompromisní pozici, proto, aby zbytečně nekomplikoval předsednictví dvou po sobě jdoucích „nových“ členských států v roce 2011, Maďarska a Polska. V otázkách výdajové flexibility a posílení vlastní role v negociacích o nové finanční perspektivě EP dle Daula hodlá v roce 2011 nadále vykonávat na Radu tlak.

Výsledná podoba rozpočtu pro rok 2011

	Rozpočet 2011 (v mld. €)		Podíl na rozpočtu 2011	Nárůst/pokles oproti roku 2010	
	Závazky	Platby		Závazky	Platby
Kapitola 1: Udržitelný růst	64,5	53,3	45,5%	0,4%	11,8%
1a Konkurenceschopnost	13,5	11,6	9,5%	-9,0%	2,7%
1b Koheze	51	41,7	36,0%	3,2%	14,6%
Kapitola 2: Ochrana a řízení přírodních zdrojů	58,7	56,4	41,3%	-1,4%	-3,0%
Přímé platby a regulace trhu	42,9	42,8	30,2%	-2,1%	-2,1%
Rozvoj venkova, rybolov, živ.prostředí	15,7	13,5	11,1%	0,7%	-5,6%
Kapitola 3: Občanství, svoboda, bezpečnost, spravedlnost	1,8	1,5	1,3%	8,0%	3,5%
Kapitola 4: EU jako globální aktér	8,8	7,2	6,2%	7,5%	-6,9%
Kapitola 5: Administrativa	8,1	8,1	5,7%	2,2%	2,2%
Výdaje na činnost EK	3,3	3,3	2,3%	-9,2%	-9,3%
CELKEM	141,8	123,5	100,0%	0,2%	2,9%
Podíl na HDP EU	1,13%	1,01%			

Zdroj: Komise

Skepticky se k možnosti vymoci nějaké ústupky od dalších institucí v momentě, kdy nebude mít EP k dispozici tak silný nátlakový prostředek, jakým byl rozpočet pro rok 2011, naopak vyjádřil předseda frakce Zelených (Greens-EFA) Daniel Cohn-Bendit, který vyjadřoval lítost nad tím, že se většina EP nakonec přiklonila ke kompromisu.

Evropská rada: Návrh stálého mechanismu pro zajištění finanční stability v eurozóně a změn Lisabonské smlouvy

*Závěry Evropské rady, 16. a 17. prosince 2010, Brusel
Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. prosince 2010 o zavedení stálého krizového mechanismu na ochranu finanční stability eurozóny (P7_TA-PROV(2010)0491)*

Hlavním tématem zasedání Evropské rady ve dnech 16.–17. 12. 2010 bylo dle očekávání vytvoření stálého mechanismu pro zajištění finanční stability v eurozóně, pro nějž je nutná změna platného primárního práva ve znění [Lisabonské smlouvy](#). Navrhovaným vytvořením stálého krizového mechanismu se zabýval na plenárním zasedání 16. 12. 2010 i EP, který k této věci přijal [usnesení](#) vyjadřující se kriticky k některým dosavadním postupům Evropské rady.

Kontext

Již předchozímu summitu v říjnu 2010 dominovalo kontroverzní téma možných změn Lisabonské smlouvy, a to nejen v souvislosti s ustavením mechanismu pro zvládání krizí v eurozóně, ale také v souvislosti s mnohem kontroverznější diskusí o posilování kontroly EU nad ekonomickými politikami členských států eurozóny.

Téma možného posilování stability eura prostřednictvím posílení sankčních mechanismů vůči zemím, které nerespektují dodržování konvergenčních kritérií týkajících se výše vládního dluhu (rozpočtového schodku) a celkového deficitu veřejných financí [iniciovali](#) německá kancléřka Angela Merkel a francouzský prezident Nicolas Sarkozy. Na pořadu dne se tak objevilo necelý rok po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost téma zakotvení těchto opatření v platném primárním právu, a tím pádem změny v Lisabonské smlouvě. Nový rámec pro řízení krizí v oblasti ekonomického pilíře HMU byl navržen v [doporučení](#) pracovní skupiny pro správu ekonomických záležitostí, která zasedala ve složení z ministrů financí členských zemí, přičemž záštitu nad prezentací jejich doporučení převzal sám předseda Evropské rady Herman Van Rompuy. Úmysl

zřídit stálý krizový mechanismus využitelný i v období po roce 2013 potvrdily [závěry](#) summitu v říjnu 2010.

V té době přitom nebylo jasné, zda se na něm budou podílet pouze členské státy eurozóny, nebo všichni členové EU.

Pokud jde o samotné změny Lisabonské smlouvy, mělo se jednat jen o omezené úpravy, které by především napomohly vytvoření stálého fondu pro pomoc v nouzi členským státům eurozóny, aby bylo možné přijmout tyto změny tzv. zjednodušeným postupem pro změnu smluv, jež umožňuje Lisabonská smlouva (bez nutnosti svolávat mezivládní konferenci a následně ratifikovat znovu ve všech členských státech smlouvu jako celek). Leitmotivem říjnového summitu se tedy současně stala snaha nepřipustit opakování ratifikačního procesu a referend o celém textu Lisabonské smlouvy (více v příspěvku „Hlavní téma říjnové Evropské rady: Budou změny Lisabonské smlouvy?“, [Monitoring říjen 2010](#)).

Obsah

Dle publikovaných [závěrů](#) se Evropská rada shodla na tom, že platné primární právo má být pozměněno tak, aby umožňovalo členským státům eurozóny stálý krizový mechanismus pro zajištění finanční stability (tzv. evropský mechanismus stability), který má nahrazovat dosavadní stabilizační nástroje. Jejich platnost skončí v roce 2013, nový mechanismus naopak má být od tohoto roku funkční.

Belgická vláda jakožto zástupce předsednické země EU za tím účelem navrhla Evropské radě rozhodnutí pozměňující platnou [Smlouvu o fungování EU](#), a to na základě čl. 48 [Smlouvy o EU](#) ve znění Lisabonské smlouvy, který umožňuje zjednodušený postup přijímání změn.

Příslušný článek může být používán pouze v případě spíše technických úprav v třetí části SFEU a nesmí s sebou nést rozšiřování pravomocí svěřených Unii smlouvami.

Evropská rada návrh rozhodnutí vtělila do závěrů prosincového summitu. Má se jednat pouze o marginální změny čl. 136 SFEU, který umožňuje posílení koordinace rozpočtové kázně členských států eurozóny a dohledu nad ní, v podobě doplnění odstavce k tomuto článku, jenž by umožnil členským státům eurozóny zavést mechanismus stability, který by byl aktivován v případech, kdy by to bylo nezbytné k zajištění finanční stability eurozóny. Členové eurozóny by si na jeho základě mohli poskytovat navzájem pomoc za striktně definovaných podmínek.

Vzhledem k tomu, že mechanismus bude takto fungovat de facto na mezivládní bázi, měla by být

splněna i podmínka, že se tak nebudou rozšiřovat kompetence Unie a jejích nadnárodních orgánů (respektive především Komise, která by neměla být finančním příspěvatelem mechanismu).

Evropský mechanismus stability má v budoucnu doplňovat i nový rámec posílené správy ekonomických záležitostí, jehož cílem má být účinný a důsledný hospodářský dohled.

Cílem tohoto zpřísněného dohledu nad správou ekonomických záležitostí má být prevence a snížení pravděpodobnosti toho, že v budoucnu vypukne krize podobná té, s níž se nyní eurozóna v důsledku nezodpovědné fiskální politiky některých členských států i v důsledku dalších faktorů potýká.

Pomoc poskytovaná členskému státu eurozóny tak má být založena na přísném programu hospodářského a fiskálního přizpůsobení a na analýze udržitelnosti dluhu, kterou bude provádět Komise spolu s MMF ve spolupráci s ECB. Pokud se určitá země ukáže být nesolventní, musí daný členský stát se svými věřiteli ze soukromého sektoru v souladu s postupy MMF vyjednat komplexní plán restrukturalizace s cílem obnovit udržitelnost dluhu. Teprve pokud je možné za pomoci těchto opatření udržitelnosti dluhu dosáhnout, může být poskytnuta pomoc z evropského mechanismu stability.

Tyto podmínky se mají promítnout i do podmínek vydávání nových státních dluhopisů členských zemí eurozóny od června 2013.

Podobně jako je tomu nyní, má tedy být půjčka podmíněna restrukturalizačním programem. Novinkou, kterou prosazovalo především Německo, je zapojení soukromých věřitelů.

Z hlediska států, které nemají euro jakožto měnu (včetně ČR), je důležité, že pro ně nemá platit povinnost zapojit se do tohoto mechanismu; mohou tak učinit pouze, pokud si budou samy přát a o prováděných operacích se mohou rozhodnout ad hoc.

Zajímavým způsobem k debatě o změnách primárního práva v souvislosti se zavedením evropského mechanismu stability přispěl EP.

Výbor ECON přijal na zasedání 13. 12. 2010 [návrh usnesení](#), která se týkala právě zavedení evropského mechanismu stability a byla následně projednávána i na plénu 16. 12. 2010.

Návrh usnesení se zabýval otázkou plateb do nového fondu. Podle něho by zde měl být uplatněn podobný princip, jaký je uplatňován při platbě různých odškodnění v případě znečištění a ohrožení životního prostředí (tzv. princip „znečišťovatel platí“). Dle návrhu by tak měl být mechanismus financován z pokut udělovaných v rámci řízení pro nadměrný deficit.

Původní verze návrhu usnesení také předpokládala mnohem hlubší změny primárního práva, pro jejichž přijetí by již nestačil zjednodušený postup, tj. aby byl vytvořen nikoli jen nový mezivládní nástroj, ale nový fond na komunitární bázi se silnou rolí Komise.

Nepřekvapí potom příliš ani obsažený požadavek, aby EP měl na případný vznik takového fondu větší vliv.

[Výsledné usnesení](#), které plénum přijalo 16. 12. 2010, vyzývalo Evropskou radu především k jasnému určení, jak se na krizovém mechanismu bude podílet soukromý sektor a země stojící mimo eurozónu a také jakým způsobem se na něm bude podílet rozpočet EU. Usnesení dále vyzývalo k vytvoření jednotného evropského trhu s dluhopisy a ke zřízení speciální evropské agentury pro stabilitu, která by měla pomáhat s řešením nastalých krizí.

Většinu těchto otázek Evropská rada ve svých paralelně vydaných [závěrech](#) reflektovala. Odmítala především inovace, které by vyžadovaly mnohem hlubší než pouze kosmetické změny primárního práva. To byl i jeden z důvodů (i když ne jediný), proč „eurodluhopisy“ neměly podporu některých evropských státníků, např. německé kancléřky Merkel, kterou v tomto postoji následoval i francouzský prezident Sarkozy. Eurodluhopisy ostatně nejsou zcela konsensuální otázkou ani v rámci samotného EP, i když oficiálně zde tento návrh měl širokou podporu. Například představitelé EPP se k nim vyjadřují opatrněji než zelení či liberálové (ALDE).

[Usnesení](#) dále podle očekávání kritizovalo Evropskou radu za to, že takto důležité změny řeší na mezivládní bázi, a vyzývalo k tomu, aby byl do jednání více zapojen právě EP, což by zajistilo demokratický dohled a transparentnost celého jednání.

V souvislosti s vytvářením stálého krizového mechanismu též EP v usnesení apeloval na Komisi, aby předložila legislativní návrh týkající se společného konsolidovaného základu daně z příjmů právnických osob.

Další vývoj

Aby bylo možné přijmout tzv. zjednodušeným postupem zmíněné změny primárního práva, je dle [Lisabonské smlouvy](#) nutné jednomyslné rozhodnutí Evropské rady, po konzultaci s Komisí a EP, vzhledem k tomu, že jde o rozhodnutí s dopadem na měnovou oblast, bude konzultována i ECB. Rozhodnutí musí následně i v tomto případě schválit členské státy v souladu se svými ústavními předpisy.

V praxi se počítá s tím, že formální rozhodnutí Evropské rady by mělo padnout v březnu 2011 (ostatně je třeba ještě vyjasnit technické a finanční detaily týkající se nového instrumentu, což Evropská rada ponechala na Radě). S dokončením vnitrostátních schvalovacích postupů se počítá s koncem roku 2012. Rozhodnutí by potom mělo vstoupit v platnost 1. 1. 2013, aby mechanismus mohl začít fungovat od tohoto roku.

Bude ještě zajímavé, jak se k otázce dílčích změn Lisabonské smlouvy postaví EP (viz obsah výše zmíněného usnesení), i když vzhledem k výsledku hlasování o (staro)novém návrhu rozpočtu pro rok 2011 je možné očekávat i to, že EP v zájmu řešení otázek týkajících se eurozóny i v zájmu neotevírání textu Lisabonské smlouvy dalším revizím a ratifikacím v členských státech odsouhlasí pouze marginální změny smlouvy přijímané zjednodušeným postupem. Navíc EP má v této věci pouze konzultační pravomoc, rozhodujícím činitelem je Evropská rada. Těž bude otázkou, jakým způsobem bude probíhat schvalovací proces v jednotlivých členských státech.

Bez zajímavosti není ani to, že [závěry](#) summitu v prosinci 2010 byly doplněny ještě o prohlášení hlav států a předsedů vlád eurozóny a institucí EU, v němž se uvedení mj. přihlásili k tomu, aby od léta 2011 došlo k posílení Paktu stability a růstu a k zavedení nového rámce pro makroekonomický dohled.

Eurozóna tak chce znovu provést revizi paktu, u něž naposledy k podstatným změnám došlo v roce 2005, tyto změny však byly i kritizovány za to, že naopak přispěly k rozvolnění pravidel tváří v tvář neschopnosti řadě členských států eurozóny plnit podmínky paktu zejm. v oblasti rozpočtových deficitů.

Pokud jde o otázku zavedení systému evropských dluhopisů, které Evropská rada odmítla, objevily se názory, že by mohlo jít o téma pro tzv. občanskou iniciativu, která umožňuje občanům v EU po nasbírání alespoň milionu podpisů, aby se s jakýmkoli návrhem obrátili na Komisi, která zváží, zda je návrh natolik relevantní, aby se mohl stát základem pro návrh legislativní.

Tuto možnost veřejně zmínil v návaznosti na publikování závěrů prosincového summitu řecký premiér Georges Papandreou.

JUSTICE A VNITRO

Rada pro oblast spravedlnosti a vnitřních věcí poprvé prakticky použila mechanismus posílené spolupráce

[Press Release: 3051st Council meeting Justice and Home Affairs, Brussels, 2-3 December 2010](#)

V rámci [zasedání](#) Rady pro oblast spravedlnosti a vnitřních věcí, které se uskutečnilo ve dnech 2.–3. 12. 2010, bylo poprvé v historii využito instrumentu tzv. posílené spolupráce. 14 členských států, které se pro posílenou spolupráci rozhodly, přijalo harmonizovaná pravidla týkající se právního postupu v oblasti rozvodů a rozluky.

Kontext

Mechanismus užší či posílené spolupráce umožnily změny, které v rámci Smlouvy o EU a Smlouvy o ES přinesla [Amsterodamská smlouva](#), jež vstoupila v platnost 1. 5. 1999. [Smlouva z Nice](#), která vstoupila v platnost 1. 2. 2003, a [Lisabonská smlouva](#) přinesly změny týkající se podmínek umožňujících posílenou spolupráci.

V současnosti je dle platného primárního práva nutné, aby se posílené spolupráce účastnilo minimálně 9 členských států. Členské státy podávají žádost o posílenou spolupráci Komisi (s výjimkou oblastí výlučné pravomoci a společné zahraniční a bezpečnostní politiky), která se může rozhodnout, zda návrh na její zahájení podá, či ne. Ke schválení posílené spolupráce je potřeba kvalifikované většiny v Radě, která rozhoduje na návrh Komise. Pro povolení posílené spolupráce musí vyslovit souhlas i EP.

Otázka harmonizace v oblasti rozvodového práva s přeshraničním prvkem nebyla mezi členskými státy konsensuální. Lisabonská smlouva ponechala v oblasti rodinného práva tzv. zvláštní legislativní postup, pro schválení legislativy je tedy nutná jednomyslnost členských států a EP má pouze konzultační pravomoc.

Pro příslušný návrh neexistovala v Radě jednomyslná shoda. Především pro nesouhlas Švédska, které chránilo svoji liberální právní úpravu v této věci, byl zablokovan [návrh](#) pocházející již z roku 2006.

Požadovaných 9 členských států, k nimž se následně připojilo dalších 5, se ale obrátilo na Komisi s žádostí o povolení posílené spolupráce. Rada složená z ministrů spravedlnosti ve spolupráci s Komisí zahájení posílené spolupráce schválila na svém zasedání v červnu 2010.

EP následně 16. 6. 2010 rámcově rozhodnutí Rady o ustanovení posílené spolupráce v otáz-

kách práva aplikovatelného v případě rozvodu či rozluky [potvrdil](#) přijetím [zprávy Tadeusze Zwiefka](#) (více v příspěvku „Rada schválila posílenou spolupráci v oblasti rozvodového práva s přeshraničním prvkem“, [Monitoring červen 2010](#)).

Obsah

Nová legislativa se má týkat dvojic odlišné národnosti, dvojic, které žijí odděleně v různých zemích, či dvojic žijících spolu v jiné než mateřské zemi. Příslušná legislativa by měla umožnit, aby se rozvádějící dvojice sama rozhodla, jaké právo (podle právního řádu které země) má být v jejím případě použito, zda právo státu, v němž dvojice momentálně trvale pobývá, nebo právo státu, v němž trvale pobývala předtím, pokud zde stále žije jeden člen manželského páru, případně může být použito též práva státu státní příslušnosti jednoho z manželů, anebo též práva státu, v němž se rozvodové řízení před soudem odbývá (lex fori).

Pokud se dvojice dohodnout nedokáže, bude jako první platit právo státu, v němž má dvojice trvalý pobyt v době zasedání soudu, není-li to možné, bude aplikován druhý princip (předchozí trvalé bydliště za podmínky, že v tomto místě alespoň jeden z manželů stále žije a neopustil toto bydliště více než rok před zahájením příslušného sezení soudu), pokud ani to nelze, je aplikován princip třetí, a pokud ani tento není konsensuální, dojde na aplikaci lex fori.

Aby byla dostatečně respektována specifika odlišných tradic členských států v citlivé oblasti rodinného práva, byly učiněny některé výjimky.

Ty se týkají například Malty, kde právní úprava umožňující rozvod dosud vůbec neexistuje. Maltské úřady přesto uznávají rozhodnutí o rozvodu svých občanů učiněná jinde v EU. Malta se tedy sice posílené spolupráce v této oblasti účastní, její soudy jsou ale vyňaty z povinnosti rozhodovat v případě rozvodů smíšených manželství.

Stejně pravidlo platí v případě, pokud daný stát neuznává sňatky osob stejného pohlaví a z tohoto důvodu přirozeně nemá ani právní úpravu, která by umožňovala rozvod takových dvojic. Přijatá harmonizační pravidla se totiž vztahují i na rozvod a rozluky dvojic stejného pohlaví, pokud to právní řád příslušných zemí umožňuje.

Další vývoj

Na plenárním zasedání EP 15. 12. 2010 bylo přijato k návrhu nařízení Rady, kterým se v oblasti rozhodného práva ve věcech rozvodu a rozluky zavádí posílená spolupráce, [usnesení](#).

EP byl v této věci konzultován vzhledem k tomu, že v oblasti rodinného práva zůstal dle Lisabonské smlouvy zachován tzv. zvláštní legislativní postup.

Nová legislativa zavazující pouze státy účastníci se posílené spolupráce má po tomto vyjádření EP vstoupit v platnost během 18 měsíců.

Jednou ze základních charakteristik a podmínek posílené spolupráce je její otevřenost dalším zemím, které mají zájem se k této aktivitě připojit, je proto otázkou, zda se přidají i další země vzhledem k tomu, že počet smíšených manželství a též rozvodů těchto manželství v EU stále přibývá.

ČR se prozatím této posílené spolupráce neúčastní.

Komise: Návrh na revizi nařízení „Brusel I“ a zelená kniha o volném pohybu listin

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters ([COM\(2010\)0748 final](#))
Green Paper Less bureaucracy for citizens: promoting free movement of public documents and recognition of the effects of civil status records ([COM\(2010\)0747 final](#))

Komise 14. 12. 2010 přijala legislativní [návrh](#), který se má týkat revize tzv. [nařízení Brusel I](#), a přispět tak k urychlení a snížení nákladů přeshraničních soudních sporů.

Revize nařízení Brusel I by měla usnadnit fungování především podnikatelům, kteří poskytují své služby na území EU, a má reflektovat též ochranu spotřebitelů.

Ve stejný den Komise zveřejnila také [zelenou knihu](#) s názvem „Méně byrokracie pro občany: Podpora volného pohybu veřejných dokumentů a uznávání účinků dokladů prokazujících osobní stav“. Navrhuje různé možnosti pro usnadnění volného pohybu dokladů a listin osvědčujících osobní stav. K tématu byla otevřena veřejná konzultace.

V obou případech by mělo jít o kroky, které mají usnadnit pohyb podnikatelů i běžných občanů napříč hranicemi členských států EU, při styku se soudními orgány v občanskoprávním řízení a dalšími úřady.

Kontext

[Nařízení č. 2001/44](#) o výkonu a uznávání soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, známé též jako Brusel I, stanovuje pravidla pro příslušnost soudů při sporech s mezinárodním prvkem a také pro uznání a výkon rozsudku soudu v jiném členském státě. Od roku

2001 bylo toto nařízení několikrát modifikováno a upřesňováno, v dubnu 2009 potom Komise prostřednictvím [zelené knihy](#), v níž publikovala zprávu o uplatňování nařízení Brusel I, vyzvala k jeho podstatnější reformě.

Předmětem kritiky ve vztahu k původní podobě nařízení byla především komplikovanost, nákladnost a byrokratický charakter řízení vedených za účelem uznávání a výkonu soudních rozhodnutí mezi členskými státy ve věcech týkajících se občanského a obchodního práva.

Dle [prohlášení](#) komisařky pro oblast spravedlnosti Viviane Reding Komisi k revizi přiměly také studie, které indikovaly, že nižší zájem některých malých a středních podniků na přeshraničním obchodu a působení v zahraničí bývá způsoben též byrokratickými překážkami při soudních sporech, které vytvářejí dodatečné náklady a právní nejistotu.

Obsah

Nejdůležitější navrhované změny se týkají zrušení tzv. řízení o prohlášení vykonatelnosti.

Jedná se o to, že soudní rozhodnutí jednoho členského státu nemají automaticky účinnost v jiném členském státě, musí zde být proto nejprve schválena a prohlášena za vykonatelná soudem, což znamená dodatečné, někdy i zdlouhavé a nákladné soudní řízení za účasti právních zástupců, příp. překladatelů apod. V rámci revize nařízení Brusel I je navrhováno, aby byl tento „mezikrok“ zrušen.

Rozhodnutí ve věcech občanského práva a ve věcech obchodních vydaná v jednom členském státě by se automaticky měla stát vykonatelnými v celé EU.

Návrh zachovává možnost soudu výkon rozhodnutí pozastavit za výjimečných okolností (např. pokud soud v členském státě, v němž padlo rozhodnutí, porušil právo na řádný proces).

Reforma se má týkat též arbitrážního řízení, na které se nařízení Brusel I nevztahovalo. Měla by v této věci chránit podniky před zneužitím tohoto relativně rychlého a levného právního instrumentu (např. ochrana před zneužitím rozhodčí smlouvy prostřednictvím soudních sporů apod.).

Změny mají také vnést více právní jistoty do dohod mezi spornými stranami o volbě soudu a zamezit tak oddalování soudního řízení, když jedna ze stran napadá právní příslušnost a pravomoci soudu, na kterém se přitom obě strany sporu předtím shodly (standardně např. podniky, které uzavírají dopředu dohody, že budou veškeré spory řešit u konkrétního soudu, platnost těchto dohod o volbě soudu bývala ale někdy napadána u soudů v jiném členském státě EU a docházelo tak k oddalování rozhodnutí sporu). Změny nařízení mají zajistit, aby soud zvolený

v příslušné dohodě byl vždy prvním, který určí, zda je tato dohoda platná či ne.

V neposlední řadě se reforma má týkat spotřebitelů. Těm by mělo být umožněno vést soudní spor ve vlastní zemi, a to i v případě, že žalují firmu, která má sídlo mimo EU. Má jít tedy o harmonizaci různých pravidel týkajících se soudní příslušnosti, která v současnosti uplatňují členské státy pro případ, kdy jsou žalovány osoby ze třetích zemí.

[Zelená kniha](#) navrhuje různé možnosti, jak usnadnit opět poměrně zdlouhavé byrokratické postupy (např. ve formě zvláštních poplatků či vyžadování dokumentů, které se v rodné zemi žadatele běžně nevystavují) při přeshraničním ověřování a potvrzování vlastnických listin, uznávání nového příjmení apod. Cílem tedy má být snadnější uznávání rodných či vlastnických listů a dalších veřejných listin v zahraničí.

Jednou z navrhovaných možností jsou celoevropské formuláře pro základní doklady osvědčující osobní stav, což by mělo vést k tomu, že odpadnou náklady za uznávání či překlad těchto dokladů v jiném členském státě EU. To by ovšem vyžadovalo harmonizaci pravidel v členských zemích. Naproti tomu automatické uznávání těchto dokladů, které je další navrhovanou možností, tuto harmonizaci nevyžaduje.

Další vývoj

O [návrhu](#) Komise, který reformuje [nařízení Brusel I](#), budou v následujících měsících spolupřezkoumat Rada a EP.

K [zelené knize](#) o volném pohybu dokumentů v rámci EU Komise otevřela [veřejnou konzultaci](#), která má trvat do 30. 4. 2011. Na základě výsledků veřejné konzultace má potom v roce 2013 přijmout 2 legislativní návrhy. První se má týkat volného pohybu veřejných listin a druhý uznávání účinků dokladů osvědčujících osobní stav.

ROZŠIŘOVÁNÍ

Černá Hora získala status kandidátské země

[Council conclusions on enlargement/stabilisation and association process, 3060th General Affairs Council meeting, Brussels, 14 December 2010](#)

Rada na svém [zasedání](#) 14. 12. 2010 zveřejnila závěry k procesu rozšiřování a navrhla udělit Černé Hoře status kandidátské země. Tento krok [potvrdili](#) zástupci členských států na summitu Evropské rady 16.–17. 12. 2010.

Kontext

Vždy v prosinci EU hodnotí proces rozšiřování a připravenosti zemí usilujících o členství v EU (více v příspěvku „Komise hodnotí proces rozšiřování EU pozitivně“, [Monitoring listopad 2010](#)). Zpráva Rady popisuje stav příprav, přetrvávající problémy i další postup v případě zemí západního Balkánu, Turecka a Islandu.

Obsah

Ministři Černou Horu vyzvali, aby uspěla reforma zejména v následujících oblastech: vláda práva, soudnictví, volební zákon, role parlamentu, veřejná správa, média, spolupráce s občanskou společností, diskriminace a boj s organizovaným zločinem a korupcí.

Zpráva také uvádí, že Chorvatsko je blízko ukončení jednání, ale nezmiňuje konkrétní datum vstupu. Turecku vyčítá nedostatečné reformy, ale povzbuzuje ho v dalších krocích, zejm. ve vztazích s Kyprem. Závěry Rady nezmiňují bližší detaily týkající se Islandu; jeho připravenost je nicméně dobrá. Rada stejně tak chválí vývoj v Makedonii a Srbsku. Na druhou stranu nehovoří o možnosti udělit v blízké budoucnosti Albánii status kandidátské země. Mezinárodní dohled nad Bosnou a Hercegovinou stále zůstává na pořadu dne a Rada neuvedla datum, kdy by mohl být ukončen.

Sporné body

Nizozemsko bylo hlavní překážkou udělení statutu kandidátské země Černé Hoře. V prosinci nicméně uvedlo, že budoucímu rozšiřování EU nebude bránit; shodl se na tom nizozemský parlament. Jeho postoj k otázce rozšiřování (a s tím spojeným problémům v sociální, bezpečnostní a imigrační politice) se po volbách v roce 2010 zpřísnil.

Další vývoj

Je pravděpodobné, že otevření přístupových jednání s Černou Horou nezačne dříve než v prosinci 2011.

Budoucí předsednické země, Maďarsko a Polsko, slibují, že se otázkou rozšiřování EU budou intenzivně zabývat.

SPOTŘEBITELÉ**Členské státy dospěly ke své pozici k otázce nutričního značení**

Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady o poskytování informací o potravinách spotřebitelům (KOM(2008)40)

Coreper 1. 12. 2010 dospěl ke společné pozici k otázce nutričního značení. Rada tuto pozici [stvrдила](#) 7. 12. 2010.

Kontext

Návrh předložený Komisí v lednu 2008 má za cíl revizi 2 směrnic týkajících se značení potravin: [č. 90/496](#) a [č. 2000/13](#). Výbor ENVI se návrhem zabýval v březnu 2010 (více v příspěvku „ENVI: Informace o nutriční hodnotě potravin ve formě ‚semaforu‘ nebudou“, [Monitoring březen 2010](#)), plénum EP [zprávu Renaty Sommer](#) přijalo v červnu 2010 (více v příspěvku „EP: Nutriční hodnota v podobě ‚semaforu‘ na obalech potravin nebude“, [Monitoring červen 2010](#)).

Obsah a sporné body

Rada požaduje, aby informace na potravinách byly „čitelné“, tj. aby byly napsány písmem o velikosti min. 1,2 milimetru (EP požaduje 3 milimetry). Pokud jde o rozložení odpovědnosti v rámci distribučního řetězce, Rada se (opět v kontrastu k EP) staví za to, aby byla rozložena mezi jeho jednotlivé části podle platného [nařízení č. 178/2002](#).

Na balených potravinách by měla být vždy zřetelně vyjádřena energetická hodnota a obsah tuků, nasycených tuků, uhlohydrátů a soli. EP nad rámec toho požaduje ještě uvedení obsah cukru, Rada zase bílkovin.

Nové nařízení by se nemělo vztahovat na většinu nebalených potravin a alkoholické nápoje, což je v souladu s postojem EP.

Původ produktu by měl být (k nelibosti podnikatelské veřejnosti zejm. z UEAPME, ale za podpory EP) nově uváděn v případě veškerého masa (dosud tomu tak bylo obligatorně jen u hovězího). Na druhou stranu EP kromě vyznačení původu masa požadoval zahrnout také např. mléčné výrobky, ovoce či zeleninu. Rada s tím ale počítá nejdříve po 3 letech, co bude nařízení v platnosti a Komise předloží příslušný návrh.

Další vývoj

Vzhledem k rozdílným postojům k návrhu ze strany EP a Rady se v roce 2011 očekává zahájení druhého čtení v obou institucích.

Rada radikálně zasáhla do návrhu o právech spotřebitelů

Návrh směrnice Evropského Parlamentu a Rady o právech spotřebitelů ([KOM\(2008\)614](#))

Coreper 8. 12. 2010 pozměnil návrh směrnice o právech spotřebitelů. Z důvodu dlouhých diskusí o kapitolách 4 a 5, týkajících se záruk a neférových smluvních podmínek, se belgické předsednictví rozhodlo tyto pasáže z textu vyřadit.

Kontext

Komise svůj návrh předložila v říjnu 2008. Na jeho základě by mělo dojít k vytvoření normy, která nahradí stávající [směrnice č. 85/577](#), [č. 93/13](#), [č. 97/7](#) a [č. 1999/44](#) a podpoří přeshraniční/internetové spotřebitelské transakce. Rada s konsolidací stávajícího předpisového rámce po diskusi předběžně souhlasila v prosinci 2009 (více v příspěvku „Rada souhlasí s posílením práv spotřebitelů“, [Monitoring prosinec 2009](#)), výbor IMCO o návrhu obsáhle debatoval v červnu 2010 (více v příspěvku „IMCO debatoval o právech spotřebitelů“ [Monitoring červen 2010](#)).

Obsah

Belgické předsednictví navrhlo z textu Komise vyřadit kapitoly 4 a 5 týkající se záruk a neférových smluvních podmínek.

Na druhou stranu nevyloučilo, že zachová některé jejich „užitečné“ pasáže, např. čl. 22 o maximální dodací lhůtě 30 dní, čl. 23 o přenesení odpovědnosti za rizika na spotřebitele jedině v případě, že mu bylo zboží bezpečně doručeno, nebo čl. 31 o transparentních platebních podmínkách.

V důsledku by tak nemusela vzniknout původně zamýšlená 1 norma, protože směrnice č. 93/13 a č. 1999/44 by zůstaly zachovány.

Sporné body

Radikální zásah Rady do návrhu směrnice podle očekávání odsoudil BEUC reprezentující spotřebitelské organizace.

Další vývoj

Na půdě EP se bude návrhem 26. 1. 2011 zabývat výbor ENVI, v polovině února 2011 plénum. Až poté Rada svůj společný postoj (viz výše) předloží formálně.

Očekává se, že jednání mezi EP a Radou budou napjatá a mohou skončit až v dohodovacím řízení. Komise dala již dříve najevo, že pokud EP a Rada nedospějí ke kompromisu v prvním čtení, je připravena návrh stáhnout a předložit nový.

Výsledná směrnice by měla být provedena do 18 měsíců od svého vstupu v platnost.

VNĚJŠÍ VZTAHY

Summit EU – Rusko hodnotil fungování Partnerství pro modernizaci

[Progress report](#) agreed by the coordinators of the EU-Russia Partnership for Modernisation for information to the EU-Russia Summit of 7 December 2010

[Work plan](#) for activities within the EU-Russia Partnership for Modernisation: Working Document

7. 12. 2010 se v Bruselu uskutečnil další z pravidelných summitů EU-Rusko. K hlavním tématům dialogu za účasti ruského prezidenta Dmitrije Medvěděva, předsedy Komise Josého Manuela Durão Barrosa a stálého předsedy Evropské rady Hermana Van Rompuye náleželo hodnocení dosavadního pokroku v rámci [Partnerství pro modernizaci](#), především v souvislosti s otázkou podpory EU ruskému vstupu do WTO.

Kontext

V červnu 2010 v rámci předchozího summitu EU-Rusko, který se uskutečnil v Rostově na Donu, bylo zveřejněno [společné prohlášení o partnerství pro modernizaci](#), které mělo tvořit rámec pro do té doby komplikovaná jednání o dohodě týkající se vzájemných vztahů.

Ta by měla nahradit stávající [PCA](#), jež vstoupila v platnost již v roce 1997 a byla původně uzavřena na 10 let, od roku 2007 je však každoročně prodlužována.

Partnerství pro modernizaci jmenuje mezi stávajícími prioritními oblastmi dialogu EU a Ruska např. zvýšení možností pro investice v klíčových sektorech, prohloubení a posílení bilaterálního obchodu a ekonomických vztahů, podporu sblížení technických regulací a standardů, podporu ochrany práv duševního vlastnictví, spolupráci v oblastech, jako je doprava a energetická účinnost, spolupráci v mezinárodních jednáních o klimatických změnách, posílení spolupráce v oblasti inovací, výzkumu, rozvoje a vesmíru, zajištění efektivního fungování soudního systému, ale i boje proti korupci či posílení dialogu na úrovni občanské společnosti (více v příspěvku „Summit Rusko-EU přinesl partnerství pro modernizaci“, [Monitoring červen 2010](#)).

Obsah

U příležitosti prosincového summitu komisař pro obchod Karel de Gucht a ruská ministryně pro hospodářský rozvoj Elvira Nabijullina podepsali memorandum o porozumění mezi EU a RF týkající se podmínek budoucí dohody mezi RF a WTO.

Memorandum by mělo řešit některé sporné otázky týkající se obchodních vztahů EU a Ruska např. v oblasti exportních cel na nerostné suroviny či železničních tarifů a usnadnit tak nejen vstup RF do WTO, ale také další probíhající a stále neuzavřená jednání mezi EU a Ruskem o budoucí bilaterální smlouvě nahrazující dohodu PCA.

Na [tiskové konferenci](#) za účasti předsedy Komise Barrosa a stálého předsedy Evropské rady Van Rompuye potom ruský prezident Medvěděv mj. potvrdil trvající úsilí Ruska o vstup do WTO.

RF jedná o vstupu do WTO již 17 let. Jako možná komplikace, která vyvstala právě v roce 2010, bývá zmiňováno zavedení celní unie mezi Ruskem, Běloruskem a Kazachstánem. Sama ruská strana v minulosti několikrát výhodnost vstupu do WTO zvažovala, navzdory kontinuálnímu zdůrazňování, že o vstup skutečně stojí. Nyní deklaruje, že členství v celní unii nepovažuje v tomto smyslu za překážku. Do WTO mohou jednoho dne vstoupit všichni členové této celní unie, budou však vstupovat individuálně.

Představitelé EU na summitu hovořili o roku 2011 jako o realistickém datu vstupu RF do WTO. EU ostatně již v rámci Partnerství pro modernizaci přislíbila svoji podporu ruskému vstupu.

V rámci summitu byla prezentována také [zpráva o pokroku](#) v oblasti již zmíněného Partnerství pro modernizaci. Barroso i van Rompuy přitom zmínili, že by nemělo jít jen o spolupráci v oblasti technologií a inovací, kterou dokument vyzdvihuje, či o otázku liberalizace vízového styku, která momentálně tvoří významné téma v dialogu EU a Ruska, ale i o progres na straně Ruska v oblasti občanských svobod a vlády práva. Ruský prezident na to diplomaticky odpověděl, že tento pohled sdílí, pozice Ruska a EU se však v této oblasti zcela neshodují.

Ruská strana dlouhodobě neakceptuje kritiku (ve zmíněných vystoupeních nejvyšších představitelů EU velmi opatrně vyjadřovanou), která čas od času přichází stran dodržování lidských práv a fungování právního státu v Rusku (v prosinci 2010 například vysoká představitelka EU pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku vydala jménem EU [deklaraci](#) týkající se násilí páchaného v RF na novinářích či [prohlášení](#) týkající se dalšího soudního procesu s někdejší ropným magnátem Michailem Chodorkovským). Předcházející ruský prezident Vladimir Putin přitom tuto kritiku ze strany EU odmítal ještě rozhodněji než jeho nástupce Medvěděv. Na druhé straně je zřejmé, že se EU v případě Ruska neuchyluje k podmiňování další spolupráce touto otázkou, jako je tomu například v případě vztahů s některými dalšími státy postsovětského

prostoru (v rámci tzv. východního partnerství např. u Běloruska), což vychází i z odlišné povahy dialogu EU-Rusko právě oproti takovým iniciativám, jako je politika sousedství či východní partnerství. Rusko se v tomto dialogu cítí být vůči EU více rovnocenným a autonomním partnerem. To dokládá do značné míry i [obchodní bilance](#) mezi oběma aktéry. Především kvůli dovozu surovin z RF, která je po USA a Číně třetím největším obchodním partnerem EU (podílí se 6% na exportu z EU a 10% na dovozu do EU), má EU jakožto celek vůči Rusku dlouhodobě pasivní bilanci.

Na [tiskové konferenci](#) následující po summitu EU-Rusko ještě zazněly ze strany EU např. výzvy k tomu, aby se RF pokusila zlepšit vztahy s Gruzii silně narušené ozbrojeným konfliktem v srpnu 2008, mj. prostřednictvím spolupráce s EU na obnovení pozorovatelské mise OBSE v Gruzii.

VNITŘNÍ TRH

Rada podpořila pokračování státní pomoci těžbě černého uhlí do roku 2018

Návrh nařízení Rady o státní podpoře k usnadnění uzavírání nekonkurenceschopných uhelných dolů (KOM(2010)372)

Rada 10. 12. 2010 [podpořila](#) návrh Komise na prodloužení státní pomoci těžbě černého uhlí. Na rozdíl od Komise (a za podpory EP) však požaduje, aby pomoc bylo možné poskytovat ne do roku 2014, ale až do roku 2018.

Kontext

Komise svůj [návrh](#) na prodloužení státní pomoci těžbě černého uhlí do 15. 10. 2014 předložila v červenci 2010. Permanentně se snižující státní pomoc v sektoru se do 31. 12. 2010 řídila [nařízením č. 1407/2002](#).

V případě, že by Komise návrh nepředložila, státní pomoc černouhelným dolům by se musela (podobně jako pomoc dolům hnědouhelným) řídit relativně restriktivními pravidly pro státní pomoc obecně, nikoliv jen požadavkem, aby nepřesáhla sumu z referenčního roku 2001 (resp. 2004 a 2007 v případě nových členských států).

Mezi největší producenty uhlí v EU patří ti z Polska (obstarávají až 50% těžby v EU), z Německa, Velké Británie, ČR a Španělska. Největšími příjemci státní pomoci jsou Španělé a Němci (získávají až 90% této pomoci), neboť právě jejich uhlí (z Porúří a severozápadu Španělska) je v EU nejméně konkurenceschopné (minimálně např. v porovnání s uhlím z ČR).

Obecně EU produkuje jen 2,5 % uhlí na světě a více než polovinu poptávky (primárně pro tepelné elektrárny) pokrývá exportem (více v příspěvku „Komise hodlá prodloužit státní podpory těžbě černého uhlí“, [Monitoring červenec /srpen 2010](#)).

Plénum EP se v listopadu 2010 z pozice konzultované (nikoliv spolurozhodující) instituce schválením [Rapkovy zprávy](#) postavilo za prodloužení poskytování zvýhodněné státní podpory do 31. 12. 2018 (více v příspěvku „EP podpořil pokračování státní pomoci těžbě černého uhlí do roku 2018, [Monitoring listopad 2010](#)).

Obsah

Rada podpořila argument, jež použil i EP, totiž že zkrácení doby poskytování státní pomoci povede ke ztrátě pracovních míst v řádu desítek tisíc zaměstnanců. Proto se postavil za prodloužení lhůty až do 31. 12. 2018. V roce 2017 by ale státní pomoc měla dosahovat nejvýše úrovně 15 % této pomoci v roce 2011. Komise to akceptovala, protože belgické předsednictví spolu s Německem k podpoře nařízení přesvědčilo i váhající skandinávské země (Dánsko a Švédsko).

Státní pomoc by měla být použita striktně k uzavření nekonkurenceschopných černouhelných dolů a ke zmírnění příslušných sociálních a environmentálních dopadů. Pomoc určená pouze na provoz dolů by měla skončit zcela, příslušné členské státy by naopak měly k získání účelově vázané státní pomoci splnit řadu podmínek, zejm. na poli obnovitelných zdrojů energie, energetické účinnosti ap.

Další vývoj

Nařízení vstoupí v platnost po uveřejnění v Úředním věstníku EU.

Komise navrhla ve věci patentů tzv. posílenou spolupráci

Proposal for a Council decision authorising enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection ([COM\(2010\)790](#))

Komise po řadě neúspěšných jednání v říjnu a prosinci 2010 týkajících se „ujednání o překladu pro patent EU“ na žádost 12 členských států [předložila](#) 14. 12. 2010 návrh rozhodnutí, jež by mělo v dané věci umožnit zahájení tzv. posílené spolupráce.

Kontext

Komise [návrh](#) týkající se ujednání o překladu pro patent EU uveřejnila v červenci 2010. Cílem bylo snížit cenu patentových přihlášek, jež je podle Komise až 10krát vyšší než v USA. V EU

by se mělo, pokud jde o patenty, nově pracovat jen se 3 jazyky – angličtinou, francouzštinou a němčinou (více v příspěvku „Komise navrhla, jak řešit problém překladu patentů“, [Monitoring červenec /srpen 2010](#)). Belgické předsednictví neúspěšně navrhlo několik „ústupků“, jež měly o návrhu přesvědčit i ty země, které signalizovaly, že s ním mají problém (zejm. Itálie a Španělsko, ale i Polsko, Slovensko či Portugalsko; více v příspěvku „Rada se neshoduje, jak řešit problém překladu patentů“, [Monitoring říjen 2010](#), a v příspěvku „Rada se opět neshodla, jak řešit problém překladu patentů“, [Monitoring listopad 2010](#)).

Šlo mj. o zásadu automatického strojového překladu patentů do všech úředních jazyků EU ve vymezeném „přechodném období“, úhradu nákladů na překlad do jiných než zmíněných 3 jazyků Komisí, jednotnou patentovou proceduru se 2 možnostmi (tzv. evropský patent EPO, mezinárodní organizace nezávislé na EU, jejímiž členy jsou všechny země EU a 11 dalších evropských zemí, nebo patent EU, jenž se připravuje; více v příspěvku „Rada dosáhla průlomu ve věci komunitárního patentů“, [Monitoring prosinec 2009](#)) či o garanci ochrany stávajících evropských patentů EPO.

Nově (v listopadu 2010) belgické předsednictví nad rámec uvedeného navrhlo jiné přechodné období, během něhož by byly překlady patentů k dispozici pouze v angličtině a subjekty, které by pro informační účely používaly patenty v jazycích svých domovských zemí, by disponovaly „výjimkou“, pakliže by se prokázalo, že tak činily v dobré víře. Na konci přechodného období (po 6, nebo 15 letech?) by došlo k posouzení dosavadní praxe a vyhodnocení, kudy by se legislativa týkající se překladu patentů měla ubírat dále.

Obsah

Rada nebyla schopna dospět ve věci ujednání o překladu pro patent EU k nezbytnému jednomyslnému souhlasu všech členských států, naposledy se o to belgické předsednictví pokusilo 10. 12. 2010. Komise proto na žádost Dánska, Estonska, Finska, Francie, Litvy, Lucemburska, Německa, Nizozemska, Polska, Slovinska, Velké Británie a Švédska (a za podpory 10 dalších zemí) navrhla zahájení posílené spolupráce, aby v roce 2011 předložila meritorní legislativní návrh, jenž bude založen na kompromisu belgického předsednictví (výše). Podmínkou je, aby s posílenou spoluprací předtím souhlasila Rada kvalifikovanou většinou a svůj souhlas připojil i EP.

Posílená spolupráce je od přijetí Amsterodamské smlouvy možná, pokud se pro její implementaci (ni-

koliv předložení, jak se mylně interpretuje) rozhodne minimálně třetina (9) členských států EU. Nyní je upravena čl. 329 Smlouvy o fungování EU.

Sporné body

S návrhem na posílenou spolupráci nesouhlasí Itálie a Španělsko.

Španělsko tvrdí, že posílená spolupráce není možná ve věcech, které se týkají vnitřního trhu, resp. výlučných pravomocí EU, Komise [kontruje](#), že daný požadavek je v souladu se všemi relevantními články primárního práva (čl. 20, 118 a 326 Smlouvy o fungování EU).

Pozice ČR

ČR požádala o hodnocení dopadu zahájení posílené spolupráce, neřadí se tedy mezi její bezvýhradné zastánce.

V ČR byl již dříve artikulován požadavek, aby patenty byly automaticky (strojově) překládány do všech 23 úředních jazyků EU (tento požadavek vznesla např. Unie malých a středních podniků ČR)

Další vývoj

Návrh Komise na zahájení posílené spolupráce ve věci patentů posoudí EP i Rada. Ta by se měla tématu věnovat s největší pravděpodobností v únoru 2011.

EP podporuje přísnější regulaci ratingových agentur

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 1060/2009 o ratingových agenturách (KOM(2010)289)

Plénium EP 15. 12. 2010 poměrem 611:15:26 [schválilo zprávu](#) Jean-Paula Gauzèse ke zpřísnění nedávno přijatého [nařízení č. 1060/2009](#), jež se týká regulace působení ratingových agentur v EU.

Kontext

Komise návrh předložila v červnu 2010 s cílem zajistit, aby na ratingové agentury dohlížela nadnárodní ESMA, součást nové finanční architektury EU (více v příspěvku „Komise hodlá v EU posílit finanční dohled“, [Monitoring duben / září 2009](#), a v příspěvku „Komise zpřísnuje regulaci ratingových agentur“, [Monitoring červen 2010](#)). Dohled nad ratingovými agenturami, jež jsou označovány za jedny z hlavních viníků finanční krize započaté v roce 2008, ale i za katalyzátor tzv. řecké krize (více v příspěvku „Řecko jako první v historii eurozóny požádalo o půjčku EU a MMF“, [Monitoring duben 2010](#)), je v současnosti realizován na národní úrovni. (Na základě nařízení č. 1060/

2009 je počínaje prosincem 2010 nezbytné, aby byly na úrovni EU pouze registrovány.)

Obsah a sporné body

ESMA by měla ratingové agentury na úrovni EU nejen registrovat, ale i kontrolovat jejich působení, a to i přímo v jejich kancelářích (tzv. on-site).

Kromě toho by se měla vztahovat přísná pravidla i na zadavatele ratingu, aby nedocházelo ke „střetu zájmů“ (pokud by si např. banky nechávaly provádět rating výhradně jen u jedné agentury).

EP nad rámec původního návrhu požaduje, aby v případě přijímání delegovaných aktů Komisí měl EP a Rada možnost příslušné rozhodnutí zvrátit, a to ne během standardních 3 měsíců, ale v průběhu alespoň půl roku. Rovněž by to měla být ESMA (ne Komise), kdo by měl disponovat možností pokutovat ratingové agentury až do výše 20 % jejich obrátu z předchozího roku.

Na druhou stranu by se nakonec neměl uplatnit požadavek, aby banky žádající o rating měly (v zájmu „transparentnosti“) povinnost poskytovat podkladová data nejen agentuře, kterou platí, ale všem, které na trhu působí.

Je nicméně otázka, zda se daný požadavek nedostane znovu na stůl v souvislosti probíhající [veřejnou konzultací](#) k další potenciální změně nařízení č. 1060/2009 předjímající možnost, že by si EU vytvořila vlastní ratingovou agenturu, zejm. k posuzování platebních schopností národních vlád. (Tzv. velká trojka – Standard & Poor's, Fitch a Moody's – pochází z USA.)

Další vývoj

Rada bude o návrhu jednat patrně až začátkem ledna 2011.

Výše zmíněná veřejná konzultace je otevřena příspěvkům do 7. 1. 2011.

Rada se shodla s EP na přeshraničním poskytování zdravotní péče

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči (KOM(2008)414)

Rada a EP se za mediace Komise 15. 12. 2010 shodly na kompromisu ve věci přeshraničního poskytování zdravotní péče.

Kontext

Komise svůj [návrh](#) předložila v červenci 2008 s cílem posílit práva pacientů, nikoliv vytvořit společný trh se zdravotní péčí v EU.

Důvodem pro předložení návrhu se stalo zejm. vyloučení otázky zdravotní péče ze [směrnice č. 2006/123](#) (tzv. směrnice o službách) a rozsudky ESD (které obecně požadují takové náhrady přeshraniční zdravotní péče, jež odpovídají náhradám, které by pacient získal, nechal-li by se ošetřit ve svém domovském členském státě). Náklady na přeshraniční zdravotní péči se podle Komise pohybují okolo 1 % všech výdajů na zdravotnictví v EU (v absolutních číslech to znamená cca 10 mld. € ročně).

Plénum EP své první čtení završilo v dubnu 2009 přijetím zprávy Johna Bowise z výboru ENVI (více v příspěvku „EP podporuje poskytování přeshraniční zdravotní péče“, [Monitoring duben / září 2009](#)). Rada k neformálnímu kompromisu dospěla v červnu 2010 a potvrdila jej (za nesouhlasu Polska, Slovenska, Portugalska a abstinence Rumunska) v září 2010 (více v příspěvku „Rada se shodla na pravidlech poskytování přeshraniční zdravotní péče“, [Monitoring červen 2010](#), a v příspěvku „Přeshraniční poskytování zdravotní péče míří do druhého čtení“, [Monitoring září 2010](#)).

Obsah a sporné body

Obecně řečeno, pacient by měl při ošetření v zahraničí vždy dostat náhradu, pokud je daný zákrok poskytován i v jeho domovské zemi. Členské státy by si nicméně měly zachovat možnost ovlivňovat tok příchozích pacientů prostřednictvím předchozí autorizace.

Ta by měla být obligatorní v případě jakékoli hospitalizace, resp. alespoň jednoho „přnocování“ v nemocnici, v případě speciální péče a léčby, jež představuje riziko pro pacienta nebo populaci. Výjimky z tohoto pravidla by měly být na žádost EP jen řídké. Členské státy na druhou stranu získaly ujištění, že s ohledem na čl. 168 Smlouvy o fungování EU by standardy kvality a bezpečnosti zdravotní péče měly být definovány primárně na národní úrovni, stejně jako standardy elektronické komunikace mezi zdravotníky (užší spolupráce mezi členskými státy by tím ale dotčena být neměla).

Dlouhodobým sporným bodem mezi EP a Radou byla otázka výjimky pro pacienty se vzácnými chorobami.

Zatímco členské státy byly proti (tj. požadovaly standardní předchozí autorizaci), EP ji podporoval (v daném případě by se neměla požadovat plná autorizace, resp. domovské členské státy by měly pacientům platit veškerou péči – i v případech, kdy ji samy neposkytují).

Kompromisem je plnění členských států v souladu s [nařízením č. 883/2004](#) (za zdravotní péči by měl být odpovědný stát, v němž pacient se vzácnou chorobou reálně žije, byť není jeho občan).

Další vývoj

Coreper kompromis formálně stvrdil 21. 12. 2010, plénum EP by o něm mělo hlasovat nejspíše 18. 1. 2011.

Pokud bude směrnice přijata, počítá se s roční implementační lhůtou.

VZDĚLÁVÁNÍ A VÝZKUM

EP: EU bude mít speciální označení „evropské dědictví“

Návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí opatření Evropské unie pro označení „evropské dědictví“ ([KOM\(2010\)76](#))

EP přijal 16. 12. 2010 poměrem 497:18:41 [legislativní usnesení](#) k návrhu nařízení zavádějící označení „evropské dědictví“.

Kontext

Původní koncept označení „evropské dědictví“ vznikl v roce 2005 jako jedna z reakcí na odstup, který existuje mezi EU a jejími občany. Tento projekt původně zahájilo několik evropských států v dubnu 2006 na mezivládní úrovni. Jeho cílem bylo posílit pocit sounáležitosti evropských občanů s Evropou a podpořit vědomí evropské identity prostřednictvím lepší znalosti společné evropské historie a dědictví, zejména mezi mládeží.

Komise byla oslovena Radou v roce 2008, vlastní návrh nařízení předložila v březnu 2010.

Obsah

Označení se týká památek přírodní, městské, architektonické nebo kulturní hodnoty. Od roku 2007 bylo označení uděleno celkem 67 pamětihodnostem, které se nacházejí v 17 členských státech EU a ve Švýcarsku.

Podle EP se do programu zapojí pouze členské státy, v budoucnu patrně i nečlenské země. Každé 2 roky navrhne každý členský stát 2 památky. Komise upřednostňovala roční výběr. Komise za pomoci nezávislé expertní skupiny složené z 13 expertů vybere vždy jen jednu památku z členského státu. Označení může získat nejen architektonická památka, ale i místo s určitým významem pro evropskou integraci, různost a hodnoty. Poslanci si od zavedení označení slibují posílení „kulturního turismu“.

Pozice ČR

V jednotlivých členských zemích probíhají tzv. dny evropského dědictví. Jedná se o celoevropskou kulturně-poznávací a společenskou akci,

jejímž cílem je rozšířit povědomí o kulturním dědictví a jeho ochraně. Naposledy v ČR tyto dny proběhly v září 2010.

Další vývoj

Po prvním čtení v EP projedná návrh nařízení Rada. Výsledek druhého čtení se očekává na přelomu května a června 2011.

ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ VĚCI

Členské státy jsou proti delší plně placené mateřské dovolené

Návrh směrnice Evropského Parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Rady 92/85/EHS o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci těhotných zaměstnankyň a zaměstnankyň krátce po porodu nebo kojících zaměstnankyň ([KOM\(2008\)637](#))

Rada 6. 12. 2010 [odmítla](#) prodloužení plně placené mateřské dovolené na minimálně 20 týdnů a otcovskou dovolenou v délce alespoň 14 dní, jak požaduje EP, a navrhla se vrátit k původnímu návrhu Komise.

Kontext

Návrh je součástí tzv. rodinného balíku (balíku opatření pro zlepšení rovnováhy pracovního a rodinného života), jež Komise uveřejnila v říjnu 2008. Formálně jde o revizi [směrnice č. 92/85](#).

Dosavadní jednání o návrhu bylo velmi komplikované, zejm. v EP. V květnu 2009 plénum EP vrátilo zprávu Edite Estrela zpět k projednání ve výboru FEMM s odůvodněním, že zpravodajka do textu zakomponovala řadu kontroverzních pozměňovacích návrhů (více v příspěvku „EP (dočasně) proti prodloužení mateřské dovolené“, [Monitoring duben / září 2009](#)). Podruhé výbor FEMM o návrhu jednal v únoru 2010 (více v příspěvku „EP podporuje prodloužení plně placené mateřské dovolené na minimálně 20 týdnů“, [Monitoring únor 2010](#)), ovšem plénum, jež mělo jeho výstup v březnu 2010 potvrdit, bylo odloženo kvůli zadání externí studie, jež měla zevrubně zhodnotit zavedení jednotného modelu mateřské dovolené v EU, resp. finanční dopady takového kroku. Plénum zprávu Edite Estrela nakonec podpořilo v říjnu 2010, přičemž původní návrh Komise výrazně zpřísnilo (více v příspěvku „EP podpořil prodloužení plně placené mateřské dovolené na minimálně 20 týdnů“, [Monitoring říjen 2010](#)).

Obsah

Rada pozici EP zcela odmítla. Postavila se proti prodloužení mateřské dovolené ze 14 na 20 týdnů

i proti zavedení práva matek na „plný plat“ (100% platu za poslední měsíc nebo 100% průměrného měsíčního platu) či za právo otců vybrat si (rovněž plně placenou) dvoutýdenní otcovskou dovolenou. Pokud bude o návrhu dále jednat, pak jedine o podobě, jež vzešla z Komise. A i ta by měla obsahovat „překlenovací“ klauzuli, jež by členským státům umožnila definovat kratší mateřskou, pokud obecné požadavky směrnice splní jiný typ rodičovské dovolené. Tento krok podporuje krom Španělska, Švédska, Itálie, Slovenska, Rumunska a Estonska i komisařka Viviane Reding.

Komise původně navrhovala prodloužení mateřské dovolené na 18 týdnů a 100% platu nepovinně pod dobu prvních 6 týdnů (příspěvek na druhou stranu měl být minimálně ve výši nemocenské v daném členském státě).

Sporné body

Proti posunům, jež návrh v EP zaznamenal, se postavilo Nizozemsko, prostřednictvím svých parlamentů pak Velká Británie, Dánsko, Francie či Malta. Obecně členské státy rozporovaly jak prodloužení mateřské, tak požadavek na plný plat v jejím průběhu. Pokud souhlasily s delší mateřskou, pak rozhodně nikoli s tím, že by to měla být unijní norma, kdo bude určovat formu a výši náhrad. Předmětem sporu je i otcovská dovolená. Krom toho, že ji EP do návrhu zařadil poněkud neorganicky, některé členské státy – např. Německo, Rakousko, Lucembursko či Irsko – ji nemají vůbec zavedenu.

Pozice ČR

Pokud jde o délku mateřské (ale i rodičovské) dovolené, patří ČR k zemím, kde je nejdelší v Evropě (28 týdnů, v případě narození více dětí i 37 týdnů). V tomto směru návrh pro ČR problematický není. Nepříjemné jsou ovšem jeho finanční dopady, jež potenciálně hrozí nejen jí, ale většině členských států EU. (V ČR je v současnosti matkám poskytována peněžitá pomoc v mateřství, která je jednou z dávek systému nemocenského pojištění. Vyplácí se ve výši 70% tzv. vyměřovacího základu.) I proto ČR 6. 12. 2010 podpořila neformální společnou deklaraci, jíž k otázce nákladů nové směrnice podepsala mj. Velká Británie, Dánsko, Estonsko, Německo, Nizozemsko, Slovensko a Švédsko.

Další vývoj

Vzhledem k tomu, že pozice Rady a EP jsou neslučitelné, lze v roce 2011 očekávat nejen druhé čtení v obou institucích, ale poté pravděpodobně i dohodovací výbor.

Nová směrnice, pokud bude přijata, by měla být implementována do 2 let od svého přijetí.

EP zamítl udělování jednotných povolení pro práci a pobyt

Návrh směrnice Rady o sjednoceném postupu vyřizování žádostí státních příslušníků třetích zemí o jediné povolení k pobytu a výkonu práce na území členského státu a o společném souboru práv pro pracovníky z třetích zemí, kteří oprávněně pobývají v členském státě (KOM(2007)638)

Plénum EP zamítlo po roce jednání v prvním čtení 14. 12. 2010 poměrem 350:306:25 návrh směrnice zavádějící jednotné povolení k pobytu a výkonu práce v EU pro legální pracovníky ze třetích zemí s dlouhodobým pobytem (delším než 3 měsíce).

Kontext

Návrh je součástí balíku norem týkajících se pracovního přistěhovalectví včetně projektu tzv. evropských modrých karet, které mají představovat pracovní povolení a povolení k pobytu určené pro přistěhovatele, již mohou zaplnit volná, vysoce kvalifikovaná pracovní místa na evropském pracovním trhu.

Komise zveřejnila v lednu 2005 zelenou knihu o přístupu EU k řízení ekonomické migrace, podle níž v prosinci 2005 ve formě sdělení publikovala plán politiky v oblasti legální migrace. Jedním z cílů následného akčního programu Evropské rady z prosince 2006 týkajícího se legální migrace bylo také zavedení „obecného rámce pro spravedlivý a na právech založený přístup k pracovní migraci“. [Původní návrh](#) směrnice předložila Komise v říjnu 2007. EP vydal svoje [stanovisko](#) při jediném čtení v listopadu 2008, Rada o návrhu vedla politickou [rozpravu](#) v dubnu 2009.

Obsah

Základem normy bylo, že povolení k pobytu a pracovní povolení budou tvořit jeden dokument, a tím dojde k zjednodušení celého systému.

Platnost povolení by určil daný členský stát. Vzor povolení by vycházel ze stávajícího povolení k pobytu státních příslušníků třetích zemí v EU, který zavedlo [nařízení č. 1030/2002](#).

Povolení se nevztahovalo na občany s trvalým pobytem, uprchlíky, sezónní pracovníky, jejichž otázku řeší nebo budou řešit jiné normy.

Původní návrh počítal s obecným zákazem dodatečných povolení, to ale dodatky na nátlak některých členských států změnily. Pracovníci třetích zemí by měli mít stejná pracovní práva jako občané daného členského státu (přístup k sociálnímu zabezpečení, vzdělávání, školení ap.).

Sporné body

Socialisté a zelení hlasovali proti návrhu, neboť jej považují za diskriminační vůči dalším pracovníkům, jako jsou sezónní pracovníci a pracovníci s krátkodobým pobytem.

Socialisté byli také proti návrhu, aby členské státy mohly omezovat některá práva pracovníků, jako je např. přístup k dotovanému bydlení.

Politickou podporu návrhu nevyjádřila ani skupina ALDE, a to kvůli již zmíněnému zpracovanému dodatku o tom, že členské státy by mohly po žadatelích požadovat další povolení (doplňující dokumenty o potvrzení pobytu v dané členské zemi). To ALDE považuje za odklon od původního návrhu, který původně podporovala.

Další vývoj

Po roce jednání se text vrací opět do výboru LIBE a EMPL.

Komise: Druhé kolo konzultací o směrnici o pracovní době zahájeno

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of Regions. Reviewing the Working Time Directive, (COM(2010)801/3)

Komise uveřejnila 21. 12. 2010 [sdělení](#) o zahájení druhé fáze jednání se sociálními partnery o nové podobě směrnice o pracovní době a také [zprávu](#) hodnotící implementaci platné směrnice o pracovní době [č. 2003/88](#).

Kontext

Revizi směrnice, kterou se instituce EU zabývají od roku 2004 a na jejímž [původním návrhu](#) se v roce 2009 v dohodovacím řízení neshodly, Komise oživila na konci roku 2009 (více v příspěvku „Revize směrnice o pracovní době je opět ve hře“, [Monitoring listopad 2009](#), a v příspěvku „Jednání o revizi směrnice o pracovní době stále živá“, [Monitoring leden 2010](#)).

Komise 24. 3. 2010 oficiálně požádala sociální partnery, aby se vyjádřili k možnostem nové revize směrnice (více v příspěvku „Komise zahájila konzultace k nové revizi směrnice o pracovní době“, [Monitoring březen 2010](#)).

Obsah

Proces revize směrnice bude mít podle vyjádření Komise 2 podoby. Buď bude částečná revize zahrnovat pouze pracovní pohotovost a kompenzační čas odpočinku, nebo se bude vztahovat na obsáhlejší změny, jak tomu bylo v předchozích letech. Komisař pro sociální věci László Andor prohlásil, že současná situace není udržitelná, přičemž odkazoval na výsledky [hodnotící zprávy](#).

Komise tedy počítá s úpravou hlavně otázky pracovní pohotovosti, která by měla být součástí pracovní doby, avšak měla by připouštět i určité výjimky. V dnešní době počítá pracovní pohotovost do celkové pracovní doby pouze 9 zemí.

Výpočet by měl být oproti původnímu návrhu flexibilnější. Komise navrhne různé formy výpočtu v závislosti na odvětví. Bude brát také v potaz pracovní pohotovost, která bude mimo pracoviště. V otázce kompenzace doby odpočinku Komise také hledá flexibilnější přístup, který nevítají zaměstnavatelé a národní státy. Komise požaduje, aby se směrnice vztahovala na pracovníka a ne smlouvu. Referenční doba, podle které se počítá, zda je daná pracovní doba pracovníka v souladu s 48hodinovou týdenní pracovní dobou, se ve státech, které výjimky nepoužívají, prodlouží na 12 měsíců.

Sporné body

Na potřebě revize směrnice se Komise a sociální partneři shodli již během prvního kola jednání, rozdílný názor ale mají jak na obsah, tak formu a cíle dané revize. Organizace hájící zájmy zaměstnavatelů požadují více flexibility, zatímco odbory větší ochranu pracovníků.

Pozice ČR

Pracovní pohotovost se v ČR považuje za pracovní dobu. V případě pracovníků s více než jedním zaměstnaneckým poměrem se v ČR směrnice uplatňuje, stejně jako v dalších 11 státech, na smlouvu, ne zaměstnance, což Komise neschvaluje. Uplatnění opt-out ze 48hodinové týdenní pracovní doby ČR umožňuje za určitých podmínek a pouze v určitých povoláních, která vyžadují pracovní pohotovost. V ČR a na Slovensku se navíc zaměstnavatel zavazuje upozornit na využití výjimky zaměstnancem inspekcí.

Další vývoj

Sociální partneři se k návrhům Komise vyjádří do konce února 2011.

ZEMĚDĚLSTVÍ**Komise přijala návrh opatření ke stabilizaci mléčného sektoru**

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o smluvní vztahy v odvětví mléka a mléčných výrobků ([KOM\(2010\)728](#))

Zpráva Evropské komise Evropskému parlamentu a Radě Vývoj situace na trhu a následné podmínky pro hladké postupné ukončení režimu mléčných kvót ([KOM\(2010\)727](#))

Komise 9. 12. 2010 přijala [návrh nařízení](#), kterým se mění dosavadní legislativa týkající se smluvních vztahů v odvětví mléka a mléčných výrobků. Navrhuje se především zavedení písemných smluv mezi producenty a zpracovateli mléka či posílení pozice producentů organizací například v kolektivním vyjednávání smluvních podmínek.

Komise současně přijala [zprávu](#) o stavu trhu s mlékem a mléčnými výrobky v souvislosti s postupným ukončováním produkčních kvót.

Kontext

Krizová situace v odvětví mléka a mléčných výrobků, které se potýkalo s nízkými výkupními cenami a blížícím se zrušením mléčných kvót, představovala jedno z nejdůležitějších témat agendy SZP v průběhu roku 2009. Některé členské státy ovšem v obavě z opakování podobné situace volaly po novém regulačním mechanismu v odvětví, který by nahrazoval mléčné kvóty, s jejichž zrušením se počítá v roce 2015.

Komise v průběhu druhé poloviny roku 2009 podnikla několik pokusů o podporu sektoru produkce mléka a mléčných výrobků v EU prostřednictvím mimořádných intervenčních akcí i mimořádné finanční pomoci mléčnému sektoru jednotlivých členských států. Byla ustavena expertní skupina pro mléko, která se zabývala novými návrhy na podporu producentů mléka a mléčných výrobků.

Projednávala byla i možnost zavedení formalizovaných smluv mezi producenty mléka a mléčných výrobků a jejich nákupčími či zpracovateli.

V říjnu 2009 Komise přijala [návrh nařízení](#) na podporu producentů mléka a mléčných výrobků. Toto odvětví mělo být podle něj v budoucnu chráněno „doložkou o narušení“, která by umožňovala rychlou reakci v případě otřesů na trhu. Dále byla součástí návrhu specifická opatření pro kvótové roky 2009/2010 a 2010/2011 umožňující změny v režimech výkupu kvót. Pravidelně též byly publi-

kovány zprávy o vývoji situace v sektoru, které konstatovaly postupné zlepšování situace producentů (více v příspěvku „Krizová situace v odvětví mléka“, [Monitoring říjen 2009](#), a v příspěvku „Od mléčné krize k Pařížské výzvě“, [Monitoring prosinec 2009](#)).

Obsah

Návrh je výsledkem doporučení expertní skupiny pro mléko, která při výzkumu mléčného trhu v EU zjistila jako závažný nedostatek skutečnost, že zatímco na straně zpracovatelů mléka dochází stále více ke koncentraci produkce i vyjednávacích mechanismů, producenti zůstávají v řadě členských zemí roztrženi.

V případě ČR byl pod vlivem krizové situace v odvětví pozorován v posledních letech spíše zánik některých menších subjektů, které přidělenou mléčnou kvótu přeprodaly SZIF.

Účelem zavedení písemných smluv mezi producenty a zpracovateli mléka má být stabilizace trhu s mlékem, posílení pozice producentů mléka v dodavatelském řetězci, zejm. vůči velkým zpracovatelům, a dle tiskové zprávy, jež publikaci návrhu doprovázela, též zvýšení transparentnosti na trhu.

Důležité je, že tyto smlouvy, které by měly být vypracovány před dodávkou a měly by zahrnovat podrobnosti o cenách, lhůtách, objemu a trvání dodávek, mají být nepovinné; povinnost jejich uzavírání mohou na svém území stanovit jen jednotlivé členské státy.

Nutnost uzavírání smluv se nevztahuje na družstva, pokud jejich stanovy obsahují ustanovení s podobným účinkem.

Důležité je také posílení role kolektivního vyjednávání. Zemědělcům by totiž mělo být umožněno sjednávat smlouvy kolektivně prostřednictvím producentů organizací, zde však má platit omezení pro producentů organizace, kterým by mělo být povoleno podílet se na celkové produkci v rámci trhů jednotlivých členských států maximálně 33 %, aby nedošlo k narušení pravidel hospodářské soutěže.

Návrh také předpokládá, že členské státy i profesní sdružení budou pravidelně poskytovat informace o objemu produkce, aby bylo možné sledovat vývoj na trhu. Určitá kontrola nad produkcí tedy bude zachována i navzdory rušení mléčných kvót.

Podle komisaře pro oblast zemědělství a rozvoje venkova Daciana Ciolose jde o výsledek „poučení z krizového vývoje“ v roce 2009 a o realizaci snahy připravit odvětví na období po roce 2015, kdy skončí produkční kvóty. Přízpůsobení jednoho ze silně regulovaných odvětví zemědělských trhů v EU uvolněním regulací v podobě množstevních kvót by

tedy mohlo být dosaženo částečnou regulací týkající se smluvních vztahů mezi producenty a zpracovateli. Komisař pro zemědělství a rozvoj venkova se s tímto návrhem setkal i v samotné Komisi s určitou kritikou v souvislosti s pravidly hospodářské soutěže (zejména v souvislosti s povolením kolektivního vyjednávání), argumentem příslušného DG je nicméně to, že nová legislativa přispívající k posílení určitých jistot na straně producentů má naopak přispět k ochraně hospodářské soutěže v odvětví.

Současně s návrhem nových opatření Komise zveřejnila i [zprávu](#) o situaci na trhu s mlékem a mléčnými výrobky, která na rozdíl od situačních zpráv publikovaných v období 2008/2009 vyznívá příznivě, pouze 3 členské státy se v předcházejícím roce „dopustily“ překročení přidělených kvót (Dánsko, Nizozemsko a Kypr), což je i důsledkem postupného navyšování kvót, které má k 1. 4. 2015 vést k jejich úplnému odstranění.

Zpráva přesto navrhuje, aby Komise mohla v případě potřeby a vážné „nerovnováhy“ na trhu zavést mechanismus kompenzací za to, že někteří producenti budou v důsledku uvolnění kvót nekonkurenceschopní a budou muset v této souvislosti snížit produkci.

Další vývoj

O návrhu nových opatření pro stabilizaci mléčného sektoru i o zprávě týkající se situace v odvětví ještě 13. 12. 2010 [diskutovala](#) Rada. Zatímco zástupci některých zemí přijali Ciolosův návrh s nadšením (např. Francie), jiní poněkud zpochybňovali jeho fungování v krizových situacích (Německo).

Zástupci Nizozemí, Dánska, Švédska či Velké Británie vyjadřovali obavy stran již zmiňovaného (ne)souladu nových pravidel s pravidly ochrany hospodářské soutěže. Země, na jejichž trhu s mlékem působí převážně menší producenti (Portugalsko, Kypr, Estonsko), zase upozorňovaly na to, že některá navrhovaná opatření týkající se maximálního podílu producentů organizací na národní produkci neodpovídají specifickým požadavkům jejich mléčných sektorů.

Dle zástupců Maďarska, které předsedá Radě EU v první polovině roku 2011, by ovšem mohla Rada navzdory těmto dílčím odlišným stanoviskům dospět ke společné pozici v otázce navrhovaných pravidel pro mléčný sektor do června 2011. Je otázkou, zda původní návrh dozná nějakých podstatných modifikací.

Komise navrhuje, aby předkládaná pravidla platila do roku 2020, tedy po dobu náběhu na režim postupného odstraňování kvót a pro přelnutí prvních 5 let po jejich úplném zrušení.

K přezkumu jejich fungování má dojít v roce 2014, tedy těsně před zrušením kvótního systému, a potom po 4 dalších letech, tj. v roce 2018. Je otázkou, zda navrhovaný systém skutečně ulehčí situaci producentům, které v řadě členských států blížící se konec regulace kvótami značně znervózňuje, anebo povede ke koncentraci produkce a bude mít negativní dopad na malé producenty.

Komise přijala legislativní balík týkající se kvality potravin

Proposal for the Regulation of the European Parliament and of the Council on agricultural product quality schemes (COM(2010)XXX)

Proposal for the Regulation of the European Parliament and of the Council amending Council Regulation (EC) No 1234/2007 as regards marketing standards (COM(2010)XXX)

Commission Communication EU best practice guidelines for voluntary certification schemes for agricultural products and foodstuffs (COM(2010)XXX)

Communication from the Commission Guidelines on the labelling of foodstuffs using protected designations of origin (PDOs) or protected geographical indications (PGIs) as ingredients (C(2010)XXX)

10. 12. 2010 Komise přijala legislativní balík týkající se kvality potravin. Balík, který má sjednocovat a zpřehledňovat dosavadní pravidla v oblastech certifikace, údajů a norem pro zemědělské produkty, obsahuje [návrh](#) nového nařízení týkajícího se systémů jakosti zemědělských produktů, včetně jejího označování (týká se též režimu pro chráněné označení původu a chráněné zeměpisné označení, přezkoumání systému zaručených tradičních specialit a používání dalších nepovinných údajů, které se týkají jakosti) a [návrh](#) na změnu dosud platné legislativy týkající se obchodních norem.

Dále obsahuje dvě sdělení týkající se nových pokynů o [postupech](#) pro dobrovolné systémy certifikace potravin a zemědělských produktů a o [označování](#) produktů obsahujících složky s chráněným zeměpisným označením.

Kontext

Kvalita potravin je jedním z nejvíce diskutovaných témat v rámci agendy SZP v posledních letech. Nejde jen o samotné jakostní požadavky, ale především o otázky marketingu a konkurenceschopnosti evropských potravinářských výrobků. Systém označování potravin na základě chráněného původu či chráněného zeměpisného označení je jedním z mála

způsobů, jak lze upozornit na specifické výrobky na společném zemědělském a potravinářském trhu, kde jsou možnosti propagace domácí produkce značně omezeny. Producenti na druhé straně jsou nuceni novou legislativu v oblasti jakosti a označování potravin sledovat, protože každý nový požadavek je zároveň požadavkem na ně, aby svůj produkt patřičně označili a mohli jej na evropském trhu uplatnit.

Komise v říjnu 2008 zveřejnila [zelenou knihu](#) o jakosti zemědělských produktů a zároveň otevřela veřejnou konzultaci, která trvala do konce roku 2008. Jednou z důležitých otázek, které zelená kniha nastolila, byl změna stávajícího systému označování potravin.

V květnu 2009 Komise vydala [sdělení](#) o politice jakosti zemědělských produktů, které nastiňuje možné varianty řešení, včetně reformy stávajícího systému zeměpisných označení (chráněné označení původu – PDO a chráněné zeměpisné označení – PGI) a označení zaručené tradiční speciality (TSG).

Sdělení navrhovalo zachovat stávající systém označování podle zeměpisného původu, a to především v kategoriích PDO a PGI, ale přiklánělo se k určitým změnám legislativy, jež by měly zamezit některým sporům o tyto značky.

Další doplňkové informace (kromě místa produkce) měly být dle sdělení umístovány na výrobcích na dobrovolné bázi (více v příspěvku „EP projednával zprávu o označování potravin“, [Monitoring únor 2010](#)).

Nyní tedy Komise zveřejnila již zcela konkrétní legislativní návrhy, které nicméně ze zmíněného sdělení publikovaného v květnu 2009 vycházejí.

Obsah

[První z návrhů](#) se týká mimo jiné zeměpisných označení, revize systému zaručených tradičních specialit a nepovinných údajů o jakosti (jako je např. u vajec označení, že se jednalo o nosnice z volného chovu, či u olivového oleje uvedení informace, že jde o olej z prvního lisování za studena).

Smyslem nové normy je jednak to, že má dojít ke sjednocení dosud roztržštěných právních předpisů, které se touto problematikou zabývaly, dále má návrh přinést zjednodušení a zkrácení registračních postupů v případě zeměpisných označení a tradičních specialit, vyjasnit vztah mezi ochrannými známkami a zeměpisnými označeními tak, aby tento systém odpovídal i mezinárodním standardům, a přesněji definovat kategorii „zaručené tradiční speciality“.

Stranou těchto systémů označování potravin stojí specifická označení zeměpisného původu vín, aromatických vín a alkoholu, na něž se prozatím vzta-

huje [legislativa](#) související s reformou společného trhu s vínem z roku 2008.

Druhý z návrhů se týká obchodních norem pro uvádění produktů na trh. Mj. obsahuje právní základ pro povinnost označovat všechny výrobky ve všech sektorech místem produkce.

Podle návrhu mají nadále platit stávající obchodní normy, v budoucnu se ale počítá s jejich „zjednodušením“, a to tím způsobem, že bude v souladu s Lisabonskou smlouvou, která umožňuje Komisi vydávat akty v přenesené pravomoci, zaveden jednotný mechanismus předávání pravomocí Komisi v oblasti vydávání těchto norem.

To znamená posílení Komise, protože ta by měla být nadána schopností vydávat obchodní normy technického charakteru v dané oblasti sama. Komise též navrhuje rozšířit (rovněž jako akty v přenesené pravomoci) odvětvové předpisy týkající se uvádění místa produkce, mají být při tom však zohledněna specifika každého odvětví. Jako první by mělo být fungování těchto mechanismů prověřeno v oblasti trhu s mlékem.

Balík dále obsahuje [dobrovolné pokyny](#), jak označovat produkty, jež obsahují některou ze složek disponujících chráněným zeměpisným označením, a [pokyny Komise](#) o fungování různých dobrovolných systémů certifikace pro zemědělské produkty a potraviny.

O legislativním balíku týkajícím se kvality a označování potravin ihned několik dnů po jeho zveřejnění (13. 12. 2010) [jednala](#) i Rada.

Připomínky vyslovili zástupci některých delegací (Itálie, Dánsko, Nizozemí, Švédsko).

Mezi kritiky byli i zástupci ČR, k nimž se přidala delegace Litvy, Polska a Švédska. Předmětem jejich kritiky bylo to, že nová pravidla pro definici „zaručené tradiční speciality“ jsou příliš omezující.

Francie či Španělsko zase v nových návrzích postrádaly původně diskutovanou možnost zavedení kategorie specifického označování výrobků, které jsou produktem zemědělství v horských oblastech.

Další vývoj

Současně s publikací balíku Komise dle [tiskového prohlášení](#), jež doprovázelo jeho zveřejnění, přislíbila, že v dalším sledu se hodlá zabývat právě problémy producentů v horských oblastech, kterým by mělo být pomozeno uvádět na trh své výrobky a propagovat je tam, a též malých výrobců, kteří často praktikují přímý prodej na lokálních trzích.

Počítá se tedy s možným zavedením dalších opatření v oblasti jakosti a označování potravin, která by měla být zaměřena specificky na tyto problémy.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EU uvítala závěry konference OSN o klimatických změnách

[Evropská unie](#) vítá *Cancúnskou dohodu jako významný krok ke globálnímu rámci pro oblast klimatu*

V mexickém Cancúnu proběhla od 29. 11. 2010 do 11. 12. 2010 konference OSN o klimatických změnách. Zástupci 192 zemí se však na ničem převratném nedohodli.

Kontext, obsah a sporné body

Konference se zabývala dlouhodobě problematickými body jednání zejm. mezi vyspělými a zaostalými zeměmi a rozpory mezi USA a Čínou, které produkuje nejvíce skleníkových plynů.

Navrhovaná dohoda neobsahuje závazek k prodloužení Kjótského protokolu po roce 2012.

V centru dalších jednání (v Jihoafrické republice) budou zřejmě stát Čína a USA. Proti platnosti protokolu rázně protestuje např. Japonsko, Rusko a Kanada. Požadují novou úmluvu, do níž se zapojí právě USA, Čína a Indie.

Dokument OSN uvádí, že je zapotřebí dalších omezení emisí, nepřichází však s žádným nástrojem, jak toho dosáhnout. Bolívie obvinila delegace z nedostatku ambicí a návrh nechtěla podpořit. Země se dohodly na vytvoření tzv. zeleného klimatického fondu, který by měl do roku 2020 disponovat 100 mld. dolarů ročně. Na konferenci naopak neprošel návrh na ekologické zdanění letecké a lodní dopravy.

Belgie jakožto předsednická země EU společně s komisařkou pro opatření v oblasti změn klimatu reprezentovaly postoj EU, která požadovala přijetí závazného dokumentu. Komisařka Connie Hedegaard k tomu uvedla, že EU přijela do Cancúnu s cílem dopracovat se k zásadnímu balíku akčních rozhodnutí a pokračovat v mezinárodních jednáních o změně klimatu. EU transparentně informovala o pokroku, který učinila, když uvolnila 7,2 mld. € na financování „rychlého startu“, které přislíbila na období let 2010–2012.

Klíčové závěry konference jsou následující:

V dokumentu OSN se poprvé uznává, že globální oteplování musí být udrženo pod 2 °C v porovnání s teplotou v předindustriálním období. Vypracování postupu pro stanovení data, kdy globální emise dosáhnou vrcholu, a cíle pro snížení emisí do roku 2050.

Potvrzení cíle, že rozvinuté země do roku 2020 každoročně uvolní 100 mld. dolarů finanční pomoci rozvojovým zemím na boj proti změně

klimatu, a založení zeleného fondu pro změnu klimatu, jehož prostřednictvím bude poskytnuto značné množství finančních prostředků.

Zahájení mechanismu REDD+ umožňujícího zavést opatření zaměřená na snížení emisí způsobených kácením a poškozováním lesů v rozvojových zemích.

Dohoda týkající se možnosti zavedení nových mechanismů trhu s uhlíkem nad rámec projektového přístupu.

Zavedení mechanismu pro technologie zahrnujícího výkonný výbor pro technologie a centrum a síť pro technologie v oblasti klimatu s cílem posílit rozvoj a transfer technologií.

Stanovení jasného postupu pro přezkum přiměřenosti cíle týkajícího se udržení globálního oteplování pod 2 °C a zároveň na posílení cíle usilujícího o 1,5 °C, přičemž tento postup by měl být ukončen v roce 2015.

Dohoda vyvolává řadu pochybností především z řad environmentálních organizací, které ji považují za slabou. Zdůrazňují, že neexistuje závazek, který by platil pro rozvojové země i po roce 2012.

Další vývoj

Další konference OSN k otázce klimatických změn, která by měla přinést konkrétnější výsledky, se uskuteční v prosinci 2011 v Jižní Africe.

Rada a EP se shodly, jak omezit emise CO₂ z lehkých užitkových vozů

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví výkonnostní emisní normy pro nová lehká užitková vozidla v rámci integrovaného přístupu Společenství ke snižování emisí CO₂ z lehkých užitkových vozidel (KOM(2009)593)

Zástupci Rady a EP se 15. 12. 2010 neformálně shodli na návrhu nařízení, jež by mělo limitovat emise CO₂ u lehkých užitkových vozů („dodávek“).

Kontext

Komise svůj [návrh](#) předložila v říjnu 2009 s cílem meritorně doplnit [nařízení č. 443/2009](#) vztahující se na nové osobní automobily. Nové nařízení by se mělo od roku 2014 vztahovat na vozidla nad 3,5 t (resp. i na vozidla kategorie N1 vážící bez nákladu do 2610 kg). Limit by měl být podle Komise stanoven na průměrných 175 g/km v roce 2016 a 135 g/km v roce 2020. Pro výrobce, kteří stanovený limit pře-

kročí, by měly být do roku 2018 stanoveny sankce. Vozidla s velmi nízkými emisemi a/nebo využívající inovativních technologií by měla z nového nařízení až do roku 2018 disponovat výjimkou, podobně výrobci produkující max. 22 tis. „dodávek“ ročně (více v příspěvku „Komise chystá limit na emise CO₂ u vozidel nad 3,5 t“, [Monitoring říjen 2009](#)).

Rada o návrhu jednala zejm. v první polovině roku 2010 (více v příspěvku „Rada se opět neshodla na omezení emisí CO₂ z lehkých užitkových vozů“, [Monitoring červen 2010](#)), výbor ENVI schválil poměrem [zprávu Martina Callanana](#) v září 2010 (více v příspěvku „ENVI už ví, jak omezit emise CO₂ z lehkých užitkových vozů“, [Monitoring září 2010](#)).

Obsah

Dodávky by měly v roce 2017 produkovat 175 g CO₂/km, v roce 2020 147 g CO₂/km.

Dané hodnoty by měly představovat průměr, tj. každý výrobce by měl moci produkovat takové vozy s takovými emisemi, aby v průměru dosahovaly uvedených hodnot. 175g „cíl“ bude nabíhat postupně: v roce 2014 by jej mělo dosahovat 70% dodávek každého výrobce, v roce 2015 75%, v roce 2016 80% a v roce 2017 100%.

Stanovené cíle by měly být méně přísné, než původně navrhovala Komise.

Krom uvedeného došlo také ke snížení výše pokut za překročení limitů. Měly by se pohybovat od 15 € přes 25 € do 95 € v závislosti na množství gramů (1–3 g) nad stanovený limit. Pokutu by měli výrobci platit za každé vozidlo počítané do sumy vozidel, která limit překročila. (Analogická úprava je i součástí nařízení č. 443/2009.)

Sporné body

Proti zmírnění textu Komise se postavily především environmentalistické organizace (např. T&E či Greenpeace) s argumentem, že ani původní návrh nepředstavoval z věcného hlediska pro výrobce dodávek žádný zásadní problém. Opačný postoj zastávalo a zastává Německo spolu s Francií a Itálií. Právě tyto 3 země stály v pozadí dojednaného kompromisu.

Další vývoj

Rada neformální kompromis potvrdila 20. 12. 2010 (byť Nizozemsko, Kypr, Irsko, Dánsko a Švédsko si vyměnily prohlášení, že dohodnuté cíle jsou příliš mírné), Coreper provedl totéž o den později.

VE ZKRATCE...

ČR 7. 12. 2010 dosáhla [podle ČTK](#) od Komise neformálního příslibu, že si bude moci spolu s dalšími dotčenými zeměmi (zejm. Polskem) plně odečíst z rozpočtu náklady na důchodovou reformu. V případě, že by to nebylo možné (tj. rigidně by se uplatnila metodika ESA 95), mohla by Komise proti ČR zahájit tzv. řízení o nadměrném schodku (více v příspěvku „Komise chce sankce za porušení rozpočtových pravidel v eurozóně“, [Monitoring září 2010](#)) i přesto, že penzijní reforma je principiálně považována za krok, jenž má do budoucna takovým schodkům pomáhat zabraňovat. Podle OECD má penzijní reforma ČR údajně stát cca 0,5 % jejího HDP ročně.

Komise 8. 12. 2010 zahájila veřejnou konzultaci týkající se možných změn zásadní [směrnice č. 2004/39](#) o trzích finančních nástrojů (tzv. MiFID Directive) s cílem dále posílit regulaci finančních trhů. [Konzultační dokument](#) čítající nadstandardních 83 stran obsahuje 148 obsáhlých otázek týkajících se podrobností potenciální nové regulace. Navzdory této skutečnosti bude konzultace otevřena pouze do 2. 2. 2011 (více v příspěvku „EU schválila finanční balík“, [Monitoring září 2010](#), a v příspěvku „Deriváty, krátký prodej a swapy úvěrového selhání čeká regulace“, [Monitoring září 2010](#)). Paralelně bylo uveřejněno [sdělení](#) k „posílení sankčních režimů v odvětví finančních služeb“. V příslušné [veřejné konzultaci](#), která potrvá do 19. 2. 2010, by měli její účastníci zvážit možnost administrativních, peněžních a trestních sankcí (ve všech případech týkajících se potenciálně jak fyzických, tak právnických osob).

Komise 8. 12. 2010 znovu [otevřela](#) otázku kontroverzní regulace roamingových služeb (více v příspěvku „Ceny roamingu se budou dále snižovat“, [Monitoring duben / září 2009](#)). V daný den otevřela [veřejnou konzultaci](#) k potenciální změně [nařízení č. 544/2009](#), resp. původního [nařízení č. 717/2007](#) s cílem dosáhnout do roku 2015 co nejmenšího rozdílu mezi cenami za hlasové i datové služby v domovské mobilní síti a v zahraničí. Klíčovou otázkou je, zda (popř. jak) pokračovat v regulaci roamingu (resp. cen volání a SMS, popř. dat) i po 30. 6. 2012, kdy by měla podle platných norem skončit. Konzultace potrvá do 11. 2. 2011, přezkum zmíněných nařízení by měl být Komisí završen do konce června 2011.

Rada 10. 12. 2010 přijala [obecné závěry](#) k tzv. Aktu pro jednotný trh, jež Komise uveřejnila v říjnu 2010 (více v příspěvku „Komise tvrdí, že už ví, jak restartovat vnitřní trh“, [Monitoring říjen 2010](#)). Klíčové je, že členské státy v závěrech uznávají „problém existence různých politik“ (projevující se např. různými úrovněmi zdanění) v EU. Krom toho Rada v dokumentu (a předtím i [v jiné formaci](#) 6. 12. 2010) zmínila význam veřejných služeb, jež EU doposud systematicky regulatorně nepokrývá, ovšem schválením Lisabonské smlouvy pro to získala právní bázi (více v příspěvku „Komise otevřela debatu o působení EU v oblasti veřejných služeb“, [Monitoring červen 2010](#)). Předpokládá se, že Rada se bude k jednotlivým položkám Aktu pro jednotný trh postupně vyjadřovat podrobněji.

Rada 10. 12. 2010 [rozhodla](#), že v Praze bude sídlit administrativní část navigačního systému EU Galileo. Příslušná agentura, zřízená [nařízením č. 912/2010](#), se během let 2011–2012 přestěhuje z Bruselu do bývalé budovy České konsolidační agentury, jež bude po dobu 5 let pronajata za 1 € ročně, čímž se údajně uspoří 3 mil. €, které by EU utratila, pokud by administrativní Galilea sídlila v Bruselu. Systém Galileo začne fungovat nejspíše v roce 2014. Rada Prahu podpořila proti konkurenčnímu nizozemskému Noordwijku (původně, v průběhu předchozích 4 let, na sídlo agentury aspirovalo 9 dalších měst) poměrem 22:4:1.

10. 12. 2010 se v Bruselu [uskutečnil](#) summit EU – Indie. Hlavním tématem rozhovorů byla připravovaná dohoda o zóně volného obchodu, která by měla být podepsána na jaře 2011. Zejména na indické straně zůstávají některé pochybnosti o vzájemné výhodnosti dohody, kterou předseda Evropské rady Herman Van Rompuy označil v [tiskovém prohlášení](#) jako jednu z největších bilaterálních dohod vůbec (Indie je prozatím na 9. místě v žebříčku exportních zemí EU, ambicí je obchodní bilanci v budoucnosti ještě vylepšit). Indická strana ovšem zvažuje i možné dopady dohody otevírající přístup evropským produktům na místní trhy na drobné farmáře a obchodníky. Problematické může být i uplatňování těch částí dohody, které se týkají ochrany duševního vlastnictví (obavy, že ohrozí místní produkci některých specific-

kých, například farmaceutických výrobků). Na straně EU zase byly předmětem zvýšeného zájmu indické sociální standardy (dětská práce apod.). V rámci summitu byla také podepsána společná deklarace týkající se mezinárodního terorismu a posílení spolupráce v oblasti sdílení informací, politického dialogu, ochrany hranic a boje s kybernetickým zločinem. Specifická bilaterální dohoda byla též podepsána o zahájení dialogu v kulturní oblasti.

Plénum EP přijalo 14. 12. 2010 [legislativní usnesení](#) o návrhu směrnice o evropském ochranném příkazu. Evropský ochranný příkaz má zajistit ochranu obětí trestných činů v rámci EU. Oběti trestných činů, které požívají ochrany v jednom členském státě, by měly mít právo požadovat stejnou ochranu i po přestěhování do jiného členského státu. Evropský ochranný příkaz by se měl vztahovat na všechny druhy obětí či potenciálních obětí trestných činů, které potřebují ochranu vůči jednání jiných osob, jež by mohlo ohrozit jejich život, ale i osobní svobodu či důstojnost (sexuální i jiné obtěžování, zneužívání, různé formy donucení apod.). Evropský ochranný příkaz má být možné využít i k ochraně příbuzných obětí. Pro vstup nové normy v platnost je nyní nutné ještě schválení kompromisního návrhu v Radě prostřednictvím QMV.

Plénum EP schválilo 15. 12. 2010 [usnesení](#) na základě [návrhu zprávy Bendta Bendtsena](#) týkající se revize akčního plánu EU o energetické účinnosti z roku 2006. Dle schváleného usnesení má být klíčovou prioritou této revize další zvyšování energetické účinnosti budov. EP se za tím účelem vyslovil pro finanční podporu renovace budov za účelem energetických úspor, která by měla být dostupná na regionální, národní i evropské úrovni. Usnesení též apeluje na Komisi, aby za tímto účelem podpořila nové iniciativy. Příkladem by měly jít i budovy institucí EU, které by měly projít efektivní přestavbou za účelem omezení až téměř úplné eliminace plynů a energetických úniků do roku 2019. Usnesení též vyzvalo Komisi, aby do revize akčního plánu zahrнула hodnocení dosavadní implementace platné legislativy o ekodesignu, a volá po stanovení závazných cílů v oblasti energetických úspor za účelem snížení energetické spotřeby v EU o 20% do roku 2020. Komise by měla dle usnesení také navrhnout nové požadavky a regulace z hlediska energetické efektivity týkající se pouličního osvětlení, stejně jako nákupu vozidel pro veřejné činitele.

EP a Rada byly na základě trojstranného jednání z 16. 12. 2010 schopny dokončit první čtení [revize](#)

směrnice týkající se padělání léčiv a jejich dostupnosti v legální lékárenské síti EU. Jednání se zabývala především sankcemi a bezpečnostními prvky, které by chránily vnitřní trh EU. Coreper podpořil výsledky zmíněného jednání 21. 12. 2010. Směrnice je součástí tzv. farmaceutického balíku, který Komise předložila v roce 2008. Tato konkrétní norma navrhuje např. lepší bezpečnostní prvky na balení léků, přísnější pravidla pro distributorské sítě a inspekce (více v příspěvku „Pozměňovací návrhy farmaceutického balíku přijaty“, [Monitoring duben 2010](#)).

Na závěr zasedání Evropské rady 17. 12. 2010 britský premiér David Cameron ohlásil podpis společné deklarace zástupců Německa, Francie a Velké Británie, k nimž se mohli připojit i další signatáři (nakonec tak učinily ještě Nizozemsko a Finsko). Informoval o tom portál [EUobserver](#). Deklarace avizovala pozici, jakou uvedené země hodlají hájit v nadcházejících vyjednáváních o výdajích nové finanční perspektivy po roce 2013, a byla zveřejněna následujícího dne (18. 12. 2010) zasláním předsedovi Komise Barrosovi. Představa všech signatářů deklarace je úsporná. Platby by v následujícím období v jednotlivých rozpočtových letech měly narůstat pouze o inflaci. Britský premiér Cameron dokonce původně plánoval podpořit variantu zmrazení výdajových stropů pro nadcházející období na ještě nižší úrovni, než je tomu dnes (na 0,85% HNP EU namísto 1% HNP EU), musel však brát v úvahu ochotu německé kancléřky Angely Merkel i francouzského prezidenta Nicolase Sarkozyho britskou vizi podpořit. Ve hře je totiž i otázka britského rabatu a premiér Cameron dopředu deklaroval, že bude hájit jeho další existenci. Lze očekávat, že koalice zemí, které jsou významnějšími příjemci prostředků ze strukturálních fondů a z Kohezního fondu, bude ve většině uvedeným pokusům oponovat. Pokud by nedošlo k dohodě, dojde ke zmrazení výdajových stropů na současné úrovni, což je varianta, která nahrává plátcům: mohli by upřednostňovat i nedohodu oproti nevýhodné dohodě. Je ovšem otázkou, jak touto debatou mezi příjemci a plátcem zamíchají očekávané návrhy týkající se nových vlastních příjmů EU. Komise prozatím na deklaraci významnějším způsobem nereagovala, EP jej dle očekávání nepřivítal.

Komise 20. 12. 2010 uveřejnila [sdělení](#) týkající se přeshraničních daňových překážek a jejich potenciálního odstranění „ve prospěch občanů EU“. „Komise hodlá vystupňovat svou činnost, aby pomohla členským státům více sladit daňové systémy,“ konstatuje se v příslušné [tiskové zprávě](#). V roce 2011 bude vydáno sdělení k problému dvojího zdanění, v roce 2012 mají následovat konkrétní legislativní návrhy.

PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP

Plénium EP ve dnech 13.–16. 12. 2010

Projednávaný návrh	Výsledek hlasování					
	Pro		Proti		Zdrželi se	
	Celkem	ODS	Celkem	ODS	Celkem	ODS
Zpráva Agustína Díaz de Mera Garcíi Consuegra týkající se vytvoření sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví (A7-0342/2010)	578	Cabrnoch, Češková, Ouzký, Tošenovský	34	Fajmon, Kožušník, Strejček, Zahradil	60	-
Zpráva Teresy Jiménez-Becerril Barrio a Carmen Romero López týkající se Evropského ochranného příkazu (A7-0354/2010)	610	-	13	-	56	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Zahradil
Zpráva Edity Bauer a Anny Hedh týkající se obchodování s lidmi (A7-0348/2010)	643	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský	10	-	14	-
Zpráva Petru Constantina Luhana týkající se územní, sociální a hospodářské soudržnosti (A7-0309/2010)	491	Cabrnoch, Češková, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Zahradil	117	-	13	-
Zpráva Sidonie Elzbiety Jędrzejewskiej a Helgy Trüpel týkající se postoje Parlamentu k novému návrhu rozpočtu na rok 2011 ve znění pozměněném Radou (A7-0369/2010)	508	Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	141	-	19	-
Zpráva Jean-Paula Gauzèse týkající se ratingových agentur (A7-0340/2010)	611	Cabrnoch, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	15	-	26	-

Zpráva Zity Gurmai a Alaina Lamassoura týkající se občanské iniciativy (A7-0350/2010)	628	Cabrnoch, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	15	-	24	-
Zpráva Kingy Gál týkající se základního práva v Evropské unii (2009) – účinné provádění po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost (A7-0344/2010)	585	-	40	Kožušník, Strejček, Zahradil	51	Cabrnoch, Fajmon, Ouzký, Tošenovský, Vlasák
Zpráva Bendta Bendtsena týkající se Akčního plánu pro energetickou účinnost (A7-0331/2010)	511	-	64	-	57	Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil

Poznámky

1. Přehled obsahuje pouze ta hlasování, při nichž poslanci hlasovali na vyžádání po jménech.
2. Označení projednávaných návrhů vychází z pojmenování příslušných položek samotným EP. Možné inkonzistence v tomto směru je proto třeba přičíst na vrub této skutečnosti.

KALENDÁŘ NA LEDEN 2011

Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek
3	4	5	6	7
				Rada COREPER I
10	11	12	13	14
Rada AGRICULTURE ASD FISHERIES		Rada COREPER II COREPER I		
EP DROI, ECON, IMCO, LIBE		EP AFET	EP AFET, CONT, ECON, ITRE, SURE	
17	18	19	20	21
Rada EPSCO neformální	Rada ECOFIN EPSCO neformální	Rada COREPER II COREPER I JHA neformální	Rada JHA neformální	Rada JHA neformální
EP Plénium	EP Plénium	EP Plénium	EP Plénium	
24	25	26	27	28
		Rada COREPER II COREPER I	Rada AGRICULTURE AND FISHERIES COREPER I	Rada COREPER I
EP CONT, CULT, DROI, ECON, EMPL, ENVI, PETI, TRAN	EP AFET, AGRI, CONT, CULT, DEVE, DROI, ECON, EMPL, ENVI, IMCO, INTA, LIBE, PECH, PETI, SEDE, TRAN	EP AFCO, AFET, AGRI, BUDG, CRIS, DEVE, ENVI, FEMM, IMCO, INTA, ITRE, JURI, LIBE, PECH, REGI, TRAN	EP BUDG, CONT, FEMM, ITRE, JURI, REGI, SEDE	
31				
Rada FAC GAC				
EP AFCO, CRIS, FEMM, LIBE				

SEZNAM ZKRATEK

AFCO	Constitutional Affairs Committee (Výbor EP pro ústavní záležitosti)
AFET	Foreign Affairs Committee (Výbor EP pro zahraniční věci)
AGRI	Agriculture and Rural Development Committee (Výbor EP pro zemědělství a rozvoj venkova)
AGRICULTURE AND FISHERIES	Agriculture and Fisheries Council (Rada pro zemědělství a rybolov)
ALDE	Alliance of Liberals and Democrats for Europe (Skupina Aliance liberálů a demokratů pro Evropu)
BEUC	Bureau Européen des Unions de Consommateurs (Evropský výbor spotřebitelských svazů)
BUDG	Budget Committee (Výbor EP pro rozpočet)
CO ₂	oxid uhličitý
COMPETITIVENESS	Competitiveness Council (Rada pro konkurenceschopnost)
CONT	Budgetary Control Committee (Výbor EP pro rozpočtovou kontrolu)
Coreper	Comité des Représentants Permanents (Výbor stálých zástupců)
CRIS	Financial, Economic and Social Crisis Committee (Výbor EP pro finanční, hospodářská a sociální krize)
ČR	Česká republika
ČTK	Česká tisková kancelář
DEVE	Development Committee (Výbor EP pro rozvoj)
DG	Directorate General (generální ředitelství)
DPH	daň z přidané hodnoty
DROI	Human Rights Subcommittee (Podvýbor EP pro lidská práva)
ECB	Evropská centrální banka
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council (Rada pro hospodářské a finanční záležitosti)
ECON	Economic and Monetary Affairs Committee (Výbor EP pro hospodářství a měnu)
EEAS	European External Action Service (Evropská služba pro vnější činnost)
EFSF	European Financial Stability Facility (Evropský nástroj finanční stability)
EFSM	European Financial Stabilization Mechanism (Evropský mechanismus finanční stabilizace)
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise
ENVI	Environment, Public Health and Food Safety Committee (Výbor EP pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin)
EP	Evropský parlament
EPO	European Patent Office (Evropský patentový úřad)
EPP	European People's Party (Evropská lidová strana)
EPSCO	Employment, Social Policy, Health and Consumer Affairs Council (Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele)
ES	Evropské společenství
ESA 95	European System of National and Regional Accounts 1995 (Evropský systém národních a regionálních účtů 1995)
ESD	Evropský soudní dvůr
ESMA	European Securities and Markets Authority (Evropský orgán pro cenné papíry a trhy)
ETCS	European Train Control System (evropský vlakový zabezpečovací systém)
EU	Evropská unie
Eucaris	European Car and Driving Licence Information System (Evropský informační systém automobilů a řidičských průkazů)
FAC	Foreign Affairs Council (Rada pro zahraniční věci)
FEMM	Women's Rights and Gender Equality Committee (Výbor EP pro práva žen a rovnost pohlaví)

g	gram
GAC	General Affairs Council (Rada pro všeobecné záležitosti)
Greens/EFA	Group of the Greens/European Free Alliance (Skupina Zelených/Evropské svobodné aliance)
HDP	hrubý domácí produkt
HMU	hospodářská a měnová unie
HNP	hrubý národní produkt
IMCO	Internal Market and Consumer Protection Committee (Výbor EP pro vnitřní trh a ochrana spotřebitelů)
INTA	International Trade Committee (Výbor EP pro mezinárodní obchod)
ITER	International Thermonuclear Experimental Reactor (mezinárodní termonukleární experimentální reaktor)
ITRE	Industry, Research and Energy Committee (Výbor EP pro průmysl, výzkum a energetiku)
JHA	Justice and Home Affairs Council (Rada pro spravedlnost a vnitřní věci)
km	kilometr
LIBE	Civil Liberties, Justice and Home Affairs Committee (Výbor EP pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci)
MiFID	Markets in Financial Instruments Directive (směrnice o trzích finančních nástrojů)
MMF	Mezinárodní měnový fond
OBSE	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
OSN	Organizace spojených národů
PCA	Partnership and Cooperation Agreement (Dohoda o partnerství a spolupráci)
PDO	Protected Designation of Origin (chráněné označení původu)
PECH	Fisheries Committee (Výbor EP pro rybolov)
PETI	Petition Committee (Výbor EP pro petice)
PGI	Protected Geographical Indication (chráněné zeměpisné označení)
QMV	qualified majority (kvalifikovaná většina)
REDD+	Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation (redukce emisí z odlesňování a degradace pralesů)
REGI	Regional Development Committee (Výbor pro regionální rozvoj)
RF	Ruská federace
SEDE	Security and Defence Subcommittee (Podvýbor EP pro bezpečnost a obranu)
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
SMS	Short Message Service (služba krátkých textových zpráv)
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	společná zemědělská politika
t	tuna
T&E	European Federation for Transport and Environment (Evropská federace pro dopravu a životní prostředí)
TRAN	Transport and Tourism Committee (Výbor EP pro dopravu a cestovní ruch)
TSG	Traditional Speciality Guaranteed (zaručená tradiční specialita)
UEAPME	European Association of Craft, Small and Medium-sized Enterprises (Evropská asociace řemesel, malých a středních podniků)
USA	United States of America (Spojené státy americké)
WTO	World Trade Organisation (Světová obchodní organizace)

SLOVNÍČEK

Amsterodamská smlouva

Revize primárního práva, která mění do té doby platná znění Smlouvy o ES a Smlouvy o EU. Byla podepsána 2. 10. 1997 a v platnost vstoupila 1. 5. 1999 (viz také „primární právo“).

balík

Soubor legislativních návrhů uveřejněných v jeden okamžik. Není nezbytně nutné, aby spolu jednotlivé návrhy meritorně souvisely.

britský rabat

Sleva z odvodů do rozpočtu EU pro Velkou Británii. Velká Británie ji získala na základě výsledku summitu ve Fontainebleau v roce 1984 v důsledku narůstajícího příspěvku do rozpočtu, který byl v té době neadekvátní výši britského hrubého domácího produktu. Výsledkem summitu ve Fontainebleau byla dohoda, která zajišťuje návrat 66 % britského příspěvku zpět ve formě strukturální pomoci.

Coreper

Výbor stálých zástupců členských států EU v Bruselu (akronym francouzského Comité des Représentants Permanents). Jeho úkolem je asistence členským státům – projednávání a příprava návrhů, o nichž poté rozhoduje Rada, a udržování kontaktu s ostatními institucemi EU, zejm. s Komisí. Existuje ve dvou podobách. Coreper II je složen z vyslanců stálých misí, věnuje se především politicky a ekonomicky nejdůležitějším otázkám (společná zahraniční a bezpečnostní politika, institucionální otázky, rozpočet, příprava materiálů pro zasedání Evropské rady). Coreper I je složen z nižších diplomatických úředníků a zabývá se ostatními body agendy (viz také „Komise“ a „Rada“).

dohodovací výbor

Výbor zástupců Evropského parlamentu a Rady připravující (za mediace Komise) podklady pro třetí (poslední) čtení spolurozhodovací procedury, jež pak musejí obě instituce (dospěje-li dohodovací výbor k dohodě) přijmout, má-li navrhovaná legislativa vstoupit v platnost. Dohodovací výbor má omezený mandát 6 týdnů, prodloužit jej lze maximálně o 14 dní (viz také „Evropský parlament“, „Komise“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

evropská politika sousedství

Těž evropská sousedská politika. Program prohlubování vztahů mezi EU a třetími státy ležícími v jejím sousedství oficiálně představený v květnu 2004. Zahrnuje státy, jež byly v rámci tzv. Barcelonského procesu součástí partnerství mezi EU a státy Středomoří, tj. státy severní Afriky (Alžírsko, Egypt, Maroko, Tunisko a nově také Libye) a Blízkého východu (Izrael, Jordánsko, Libanon, Palestina a Sýrie), a státy postsovětského prostoru (Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Moldavsko a Ukrajina).

Evropský parlament

Dříve též Společné (parlamentní) shromáždění. Od roku 1979 jediný přímo legitimovaný (volený) orgán EU, jenž by měl reprezentovat „evropské občany“. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně se člení na výbory, politicky na frakce. Minimálně jednou měsíčně (s výjimkou srpna) zasedá v plénu (viz také „Komise“ a „Rada“).

frakce

Seskupení politických stran na základě ideové spřízněnosti či dlouhodobé nadnárodní spolupráce. Působí v Evropském parlamentu (viz také „Evropský parlament“).

implementace

Proces přijímání norem, jež na úrovni členských států provádějí směrnice přijaté na úrovni EU (viz také „směrnice“).

kohezní politika

Politika snižování rozdílů mezi regiony, snižování zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů a posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti za účelem harmonického vývoje EU.

Komise

Evropská komise, dříve též Vysoký úřad. Reprezentant nadnárodního principu vládnutí v EU, v naprosté většině případů iniciátor legislativy EU. Funkcionálně se člení na generální ředitelství (tzv. DGs), zasedá alespoň jedenkrát týdně (viz také „Evropský parlament“ a „Rada“).

komitologie

Souborné označení pro výbory, jimiž si Rada udržuje kontrolu nad Komisí, ve věci pravomocí, které na ni delegovala (viz také „Komise“ a „Rada“).

konzultace

Těž konzultační procedura. Druhá nejčastější legislativní procedura v EU, při níž je Rada nad Evropským parlamentem zvýhodněna (jeho názor nemusí brát v úvahu) (viz také „Evropský parlament“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

kvalifikovaná většina

Pojem známý především z hlasování v Radě. Pro přijetí konkrétního opatření je nezbytné získat nadpoloviční většinu členů (Rady nebo jiného orgánu) a přibližně 70 % vážených hlasů (přibližně proto, že např. při rozšiřování EU o nové členské státy dochází k jejich „převažování“). Nově se prosazujícím a prozatím „doplňkovým“ kritériem je populace, resp. to, zda kvalifikovaná většina popsanych parametrů reprezentuje také určité procento populace EU (Smlouva z Nice uvádí 62 %) (viz také „Rada“).

nařízení

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje (resp. zpravidla z definice ani nepovoluje) žádnou další intervenci (viz také „směrnice“).

Pakt stability a růstu

Dokument mající zajistit, že členské státy budou dodržovat rozpočtovou disciplínu i po zavedení jednotné měny euro. Sestává z rezoluce Evropské rady přijaté v červnu 1997 a dvou nařízeních z července 1997. V červnu 2005 byla pravidla Paktu rozvolněna.

posílená spolupráce

Nástroj EU zakotvený v čl. 326–334 Smlouvy o fungování EU. Od přijetí Amsterodamské smlouvy umožňuje, aby se některé členské státy EU (minimálně však třetina z nich, v současnosti 9) mohly v určité oblasti integrovat nad rámec integrace dosažené EU jako celkem. Posílená spolupráce musí být otevřená všem členským státům, nesmí narušovat vnitřní trh EU, hospodářskou, sociální a územní soudržnost ap. Rada o jejím zahájení zpravidla rozhoduje kvalifikovanou většinou, souhlasit musí i Evropský parlament (viz také „Amsterodamská smlouva“, „Evropský parlament“, „kvalifikovaná většina“, „Rada“, „Smlouva o fungování EU“).

primární právo

Suma zřizovacích smluv tří společenství a smluv, které je mění a doplňují (včetně doprovodných protokolů a prohlášení). Součástí primárního práva jsou i přístupové smlouvy všech členských států. Určujícím znakem primárního práva je způsob jeho kreace: na základě svolání mezivládní konference, s platnou zásadou jednomyslnosti členských států a následnou ratifikací ve všech členských státech. „Protipólem“ primárního práva je právo sekundární, které vzniká na základě normotvorby příslušných orgánů Společenství (EU) a musí být s primárním právem v souladu.

Rada

Rada EU nebo také Rada ministrů. Reprezentant mezivládního („národního“) principu vládnutí v EU. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně je tvořena Evropskou radou (summitem), devíti resortními radami a Coreperem). Zasedá podle potřeby, summity se konají minimálně čtyřikrát ročně (viz také „Coreper“, „Evropský parlament“ a „Komise“).

ratingová agentura

Organizace zaměřující se na vyhodnocování platební schopnosti tržních subjektů nebo států, u nichž označuje ocenění kredibility („úvěruschopnosti“) na zahraničních trzích. Mezi nejznámější ratingové agentury patří Standard & Poor's, Moody's a Fitch-IBCA. Hodnocení se promítá v tzv. ratingu, jenž je na škále nejlepší-nejhorší označován začátečními písmeny abecedy: AAA/D (Standard & Poor's) nebo Aaa/C (Moody's).

rozhodnutí

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje žádnou další intervenci. V porovnání s nařízením se však týká jednotlivého případu a je závazné pro toho, komu je určeno (viz také „nařízení“ a „směrnice“).

směrnice

Výsledek legislativního procesu v EU. Specifická právní norma, jež je v zásadě závazná pouze z hlediska výsledku. Zpravidla vyžaduje prováděcí normu (zákon, vyhlášku), jíž jsou povinny přijmout všechny členské státy (viz také „nařízení“).

Smlouva o fungování EU

Těž Smlouva o Evropském společenství revidovaná Lisabonskou smlouvou. Druhá ze dvou hlavních částí Lisabonské smlouvy.

společný postoj

Výsledek prvního čtení spolurozhodovací procedury v Radě (viz také „Rada“ a „spolurozhodování“).

spolurozhodování

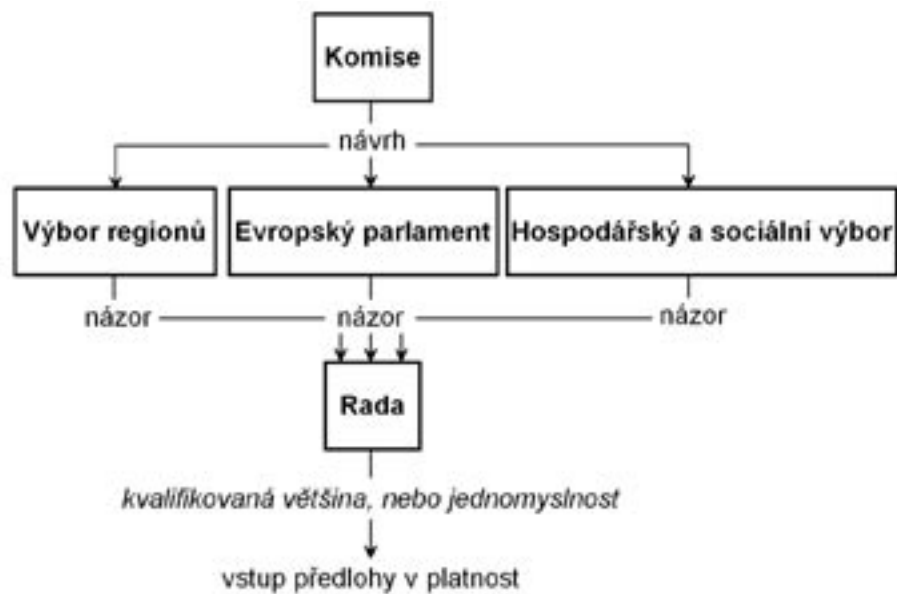
Těž spolurozhodovací procedura. Nejčastější legislativní procedura v EU, na níž se rovným dílem podílí Evropský parlament i Rada (viz také „Evropský parlament“, „konzultace“, „Rada“).

zelená kniha

Nelegislativní dokument Komise, jež má podpořit či nastartovat debatu o určitém tématu. Po jejím uveřejnění zpravidla následuje publikace „bílé knihy“ či sdělení Komise. Ty již předkládají konkrétnější řešení a mohou vyústit v příslušný legislativní návrh (viz také „Komise“).

SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR

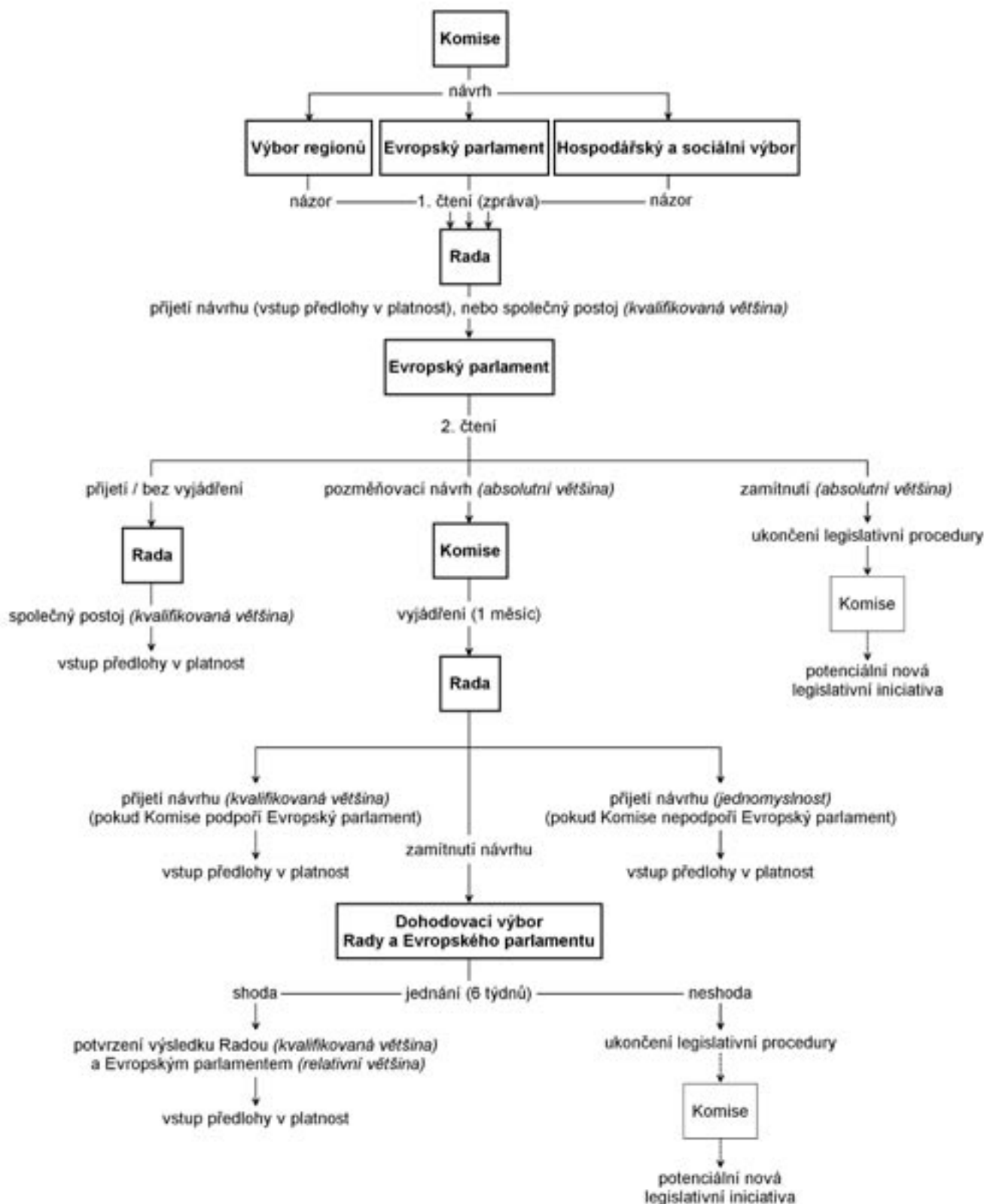
Schéma konzultační procedury

Poznámky

1. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
2. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky není stanovena.
3. Uvedené schéma je jen orientační.

Schéma spolurozhodovací procedury

Poznámky

1. V případě nesplnění požadovaných podmínek legislativního procesu (a v případě neexistence alternativního postupu) projednávání návrhu končí.
2. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
3. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky činí tři měsíce (není-li uvedeno jinak). Po dohodě Rady a Evropského parlamentu ji lze prodloužit o třetinu.
4. Procedura se vyznačuje intenzivní komunikací mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry. Uvedené schéma je jen orientační.